

บทที่ 4

การทดสอบและประเมินผล

4.1 บทนำ

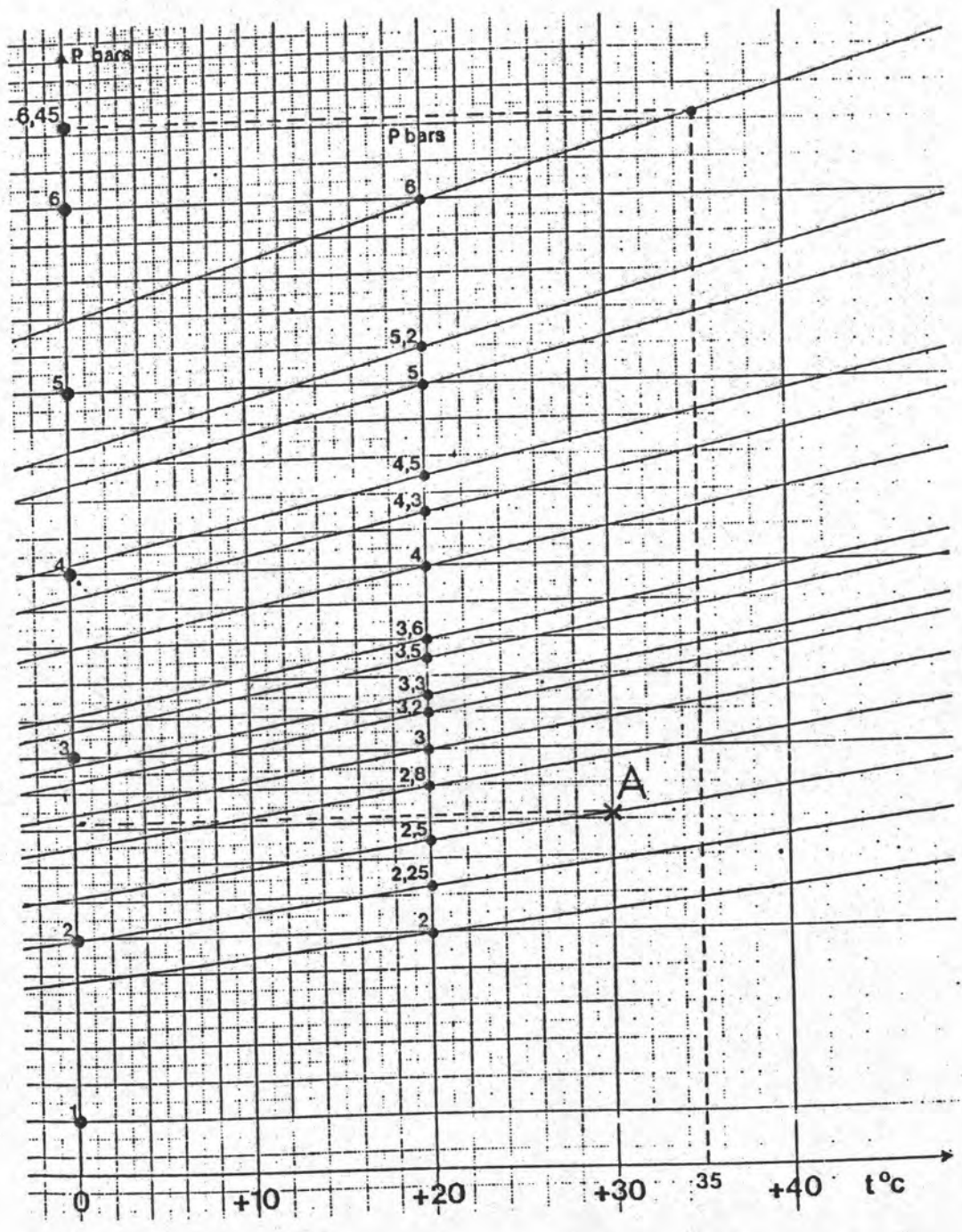
การหาลักษณะสมบัติของโวลเตจดีไวเคอร์ โดยการพิจารณาในทางทฤษฎีนั้น เป็นเพียงการทำนายลักษณะสมบัติเพื่อการแก้ไขปรับปรุง อย่างไรก็ตาม ใดก็ตามที่ปฏิบัติ ลักษณะสมบัติของโวลเตจดีไวเคอร์จะแตกต่างไปจากที่คำนวณได้ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาลักษณะสมบัติของโวลเตจดีไวเคอร์ จากการทดลองและทดสอบ เพื่อให้ทราบว่าโวลเตจดีไวเคอร์ที่สร้างขึ้นมีลักษณะสมบัติเหมาะสมที่จะใช้วัดแรงดันอิมพัลส์ได้ตามที่ออกแบบหรือไม่ มาตรฐาน ไอ อี ซี [2] กำหนดการทดสอบที่สำคัญของโวลเตจดีไวเคอร์สำเร็จรูปไว้สองประการ คือ การหาอัตราส่วนแรงดัน และ การหาผลตอบสนองต่อแรงดันรูปขึ้น แต่ในที่นี่จะทำการตรวจสอบทางกล และ คุณสมบัติทางไฟฟ้าของตัวเก็บประจุภาคแรงสูงเพิ่มเติมก่อน แล้วจึงทำการทดสอบและประเมินผลลักษณะสมบัติของโวลเตจดีไวเคอร์ การทดลองและการทดสอบจะทำตามลำดับขั้น ดังต่อไปนี้

- ก) การทดสอบการรั่วซึมของตัวเก็บประจุภาคแรงสูง
- ข) การวัดค่าความจุไฟฟ้าของตัวเก็บประจุภาคแรงสูงและภาคแรงต่ำ
- ค) การทดสอบความคงทนต่อแรงดันที่กำหนดของตัวเก็บประจุภาคแรงสูง
- ง) การหาผลตอบสนองต่อแรงดันรูปขึ้น
- จ) การหาอัตราส่วนแรงดัน
- ฉ) การทดลองใช้งาน

4.2 การทดสอบการรั่วซึมของตัวเก็บประจุภาคแรงสูง

เนื่องจากตัวเก็บประจุภาคแรงสูงเป็นแบบก๊าซอัดความดัน จึงต้องตรวจสอบการรั่วซึมของภาชนะบรรจุก๊าซก่อน โดยอัดอากาศที่ความดันประมาณ 3 บาร์ เข้าไปในตัวเก็บประจุภาคแรงสูงที่ประกอบเสร็จแล้ว และปล่อยทิ้งไว้เป็นเวลานาน 24 ชั่วโมง โดยสังเกตจากเกจวัดความดัน ปรากฏว่าไม่มีการรั่วซึมใดๆ หลังจากนั้นใช้ปั๊มสูญญากาศ (vacuum pump) ดูดอากาศภายในตัวเก็บประจุออกจนเหลือความดันภายในประมาณ 1 มิลลิเมตรปรอท แล้วดูดต่อไปอีก 1 ชั่วโมง จากนั้นจึงเริ่มอัดก๊าซ SF_6 เข้าไปในตัวเก็บประจุให้ได้ความดันที่ใช้ มีค่า 2.5 บาร์ ที่ 20 องศาเซลเซียส ขณะเติมก๊าซอุณหภูมิห้องมีค่า 30 องศาเซลเซียส เพื่อให้ได้โมเลกุลของก๊าซ SF_6 ในตัวเก็บประจุเท่ากับที่ 2.5 บาร์ ที่ 20 องศาเซลเซียส จึงต้องหาความดันก๊าซที่จะเติมที่ 30 องศาเซลเซียส จากกราฟในรูปที่ 4.1 [13] จะได้ว่าต้องอัดก๊าซเข้าไปในตัวเก็บประจุเท่ากับ 2.65 บาร์ ในการทดลองนี้ได้อัดก๊าซ SF_6 เข้าไปจนถึงความดัน 3 บาร์ เพื่อให้สามารถสังเกตการรั่วซึมได้เด่นชัด

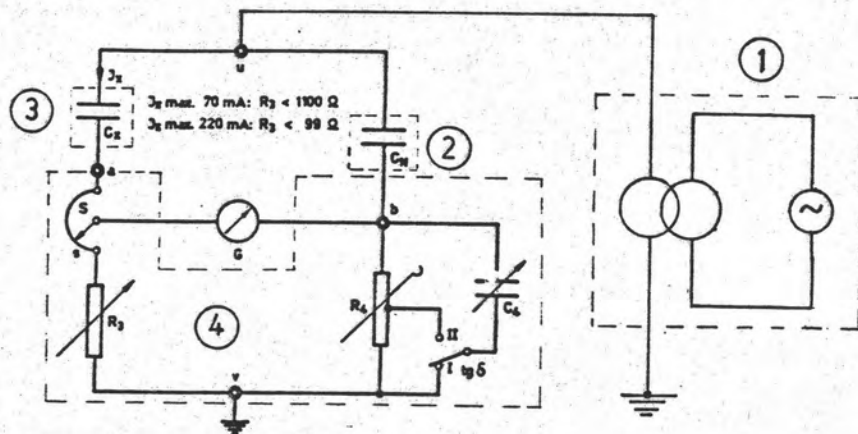
หลังจากอัดก๊าซเรียบร้อยแล้ว ใช้ Halogen Detector ซึ่งเป็นอุปกรณ์ตรวจสอบก๊าซ SF_6 อุปกรณ์นี้จะส่งสัญญาณเสียงออกมาที่ความถี่ต่างๆ กัน ถ้าตรวจพบก๊าซ SF_6 ที่ปริมาณต่างๆ กัน ผลการตรวจสอบปรากฏว่าไม่พบการรั่วซึมของก๊าซ SF_6 ออกมาจากตัวเก็บประจุภาคแรงสูง การตรวจสอบด้วย Halogen Detector และ อ่านเกจวัดความดัน ได้ทำต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลานาน 1 เดือน ผลปรากฏว่าไม่มีการรั่วซึมของก๊าซออกมานอกตัวเก็บประจุ จึงมั่นใจว่าไม่มีการรั่วซึมเกิดขึ้น

รูปที่ 4.1 แสดงความดันของก๊าซ SF₆ ที่เปลี่ยนไปตามอุณหภูมิ

4.3 การวัดค่าความจุไฟฟ้า

การวัดค่าความจุไฟฟ้าจะวัดทั้งตัวเก็บประจุภาคแรงสูงและแรงต่ำ โดยใช้วงจร Schering Bridge (14) ดังแสดงในรูปที่ 4.2

รูปที่ 4.2 วงจรทดลองหาค่าความจุไฟฟ้า

- 1 คือ แหล่งจ่ายแรงดัน
- 2 คือ ตัวเก็บประจุมาตรฐาน
- 3 คือ ตัวเก็บประจุที่ต้องการหาค่าความจุไฟฟ้า
- 4 คือ Schering Bridge

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองมีดังนี้

- ก) Schering Bridge, Type 2801 และอุปกรณ์ประกอบ (14)
- ข) Guard Potential Regulator, Type 2901
- ค) Null Indicator, Tettex AG 5511 DM
- ง) Variac 0-260 V 10 kVA

- จ) Digital Voltmeter, FLUKE-23
- ฉ) Test Transformer 0-500 kV 250 kVA และอุปกรณ์วัดแรงดัน
- ช) Standard capacitor 101.373pF 500kV, compressed CO₂, MICAFIL Ltd.

การวัดค่าความจุไฟฟ้าของตัวเก็บประจุภาคแรงสูงจะวัดที่แรงดันตั้งแต่ 100-250 กิโลโวลต์ ผลการทดลองที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการวัดค่าความจุไฟฟ้าของตัวเก็บประจุภาคแรงสูง

แรงดัน (กิโลโวลต์)	100	150	225	250
ค่าความจุไฟฟ้า (นิโคฟาร์ัด)	115.24	115.24	115.24	115.24
	115.22	115.22	115.23	115.23

จากตารางที่ 4.1 จะได้ค่าความจุไฟฟ้าเฉลี่ยของตัวเก็บประจุภาคแรงสูงมีค่า 115.23 นิโคฟาร์ัด ความจุไฟฟ้าที่วัดได้จะสูงกว่าค่าที่คำนวณจากลักษณะโครงสร้างของตัวเก็บประจุภาคแรงสูง ในหัวข้อ 3.2.3 ซึ่งมีค่า 110.4 นิโคฟาร์ัด ทั้งนี้เพราะการคำนวณค่าความจุไฟฟ้าได้ละเลยความจุไฟฟ้าบางส่วนไป เพื่อให้คำนวณได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้การหนีศูนย์ระหว่างอิเล็กโทรดทรงกระบอกในและนอกจะทำให้ค่าความจุไฟฟ้าเพิ่มขึ้นเล็กน้อย [1]

การวัดค่าความจุไฟฟ้าของตัวเก็บประจุภาคแรงต่ำ ทำเช่นเดียวกับ ตัวเก็บประจุภาคแรงสูง แต่ใช้แรงดันตั้งแต่ 100-250 โวลต์ ผลการทดลอง ที่ได้ แสดงไว้ในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการวัดค่าความจุไฟฟ้าของตัวเก็บประจุภาคแรงต่ำ

แรงดัน (โวลต์)	100	200	250
ค่าความจุไฟฟ้า (พิโคฟารัด)	105158.71 104463.05	105158.71 104463.05	105158.71 104463.05

จากตารางที่ 4.2 ค่าความจุไฟฟ้าเฉลี่ยของตัวเก็บประจุภาคแรงต่ำ มีค่า 104810.9 พิโคฟารัด

ค่าความจุไฟฟ้าจะน้อยกว่าที่คำนวณในหัวข้อ 3.3.3 ซึ่งมีค่า 10800 พิโคฟารัด เนื่องจากเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนในองค์ประกอบที่ใช้

4.4 การทดสอบความคงทนต่อแรงดันที่กำหนดของตัวเก็บประจุภาคแรงสูง

เพื่อให้มั่นใจได้ว่า การฉนวนภายในตัวเก็บประจุภาคแรงสูงจะไม่เกิดเบรกดาวนั้ในขณะที่ใช้งานอันจะทำให้เกิดความเสียหายและอันตรายขึ้น จึงต้องนำตัวเก็บประจุที่สร้างขึ้นมาทดสอบความคงทนต่อแรงดัน ตัวเก็บประจุที่สร้างขึ้นอาจจะนำไปใช้กับแรงดันกระแสสลับหรือแรงดันอิมพัลส์ ซึ่งมีค่าแรงดันที่กำหนด 200 และ 400 กิโลโวลต์ ตามลำดับ จึงทดสอบความคงทนต่อแรงดันทั้งแรงดันกระแสสลับและแรงดันอิมพัลส์ด้วยแรงดันทดสอบมีค่าเท่ากับ 1.2 เท่าของแรงดันที่กำหนดตามข้อกำหนด ไอ อี ซี [2]

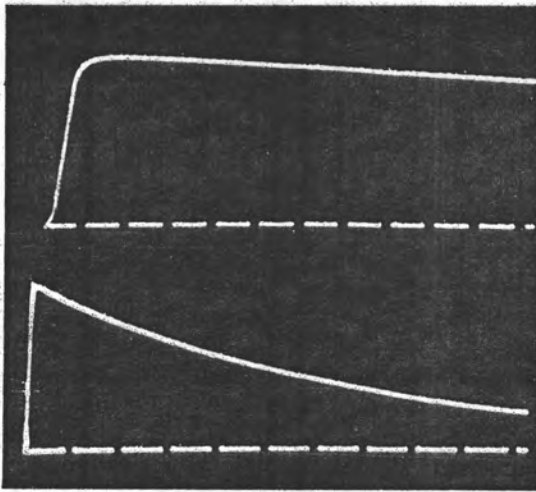
4.4.1 ความคงทนต่อแรงดันกระแสสลับ

ทดสอบฉนวนด้วยแรงดันกระแสสลับความถี่พลังงานเป็นเวลา 1 นาที ถ้าไม่มีเบรกดาว์นหรือวาบไฟตามผิวเกิดขึ้น จะถือว่าฉนวนนั้นผ่านการทดสอบ ในการทดสอบนี้ป้อนแรงดันทดสอบ 250 กิโลโวลต์ เป็นเวลานาน 2 นาที ปรากฏว่าไม่มีเบรกดาว์นภายในตัวเก็บประจุหรือวาบไฟตามผิวท่อนิวทรีเกิดขึ้น

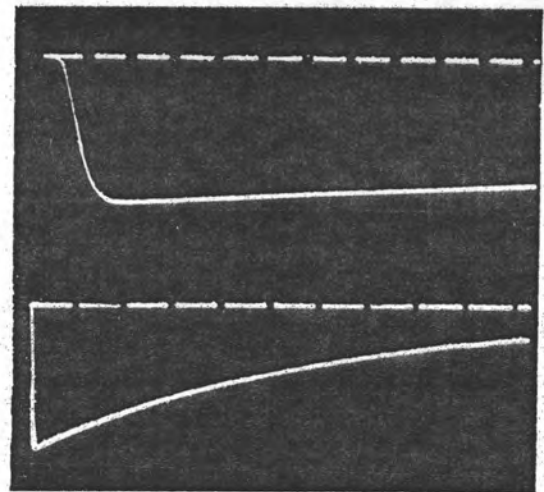
4.4.2 ความคงทนต่อแรงดันอิมพัลส์

การทดสอบฉนวนที่คืนสภาพการเป็นฉนวนหลังเกิดเบรกดาว์น จะทดสอบด้วยแรงดันอิมพัลส์รูปคลื่นกำหนดชั้วบวกหรือชั้วลบ ตามแรงดันทดสอบที่กำหนด จำนวน 15 ครั้ง ถ้ามีการเบรกดาว์นหรือวาบไฟตามผิวเกิดขึ้นไม่เกินสองครั้ง จะถือว่าฉนวนนั้นผ่านการทดสอบ โวลเตจดีไวเดอร์ที่สร้างขึ้นจะใช้วัดแรงดันอิมพัลส์ทั้งชั้วลบและชั้วบวก จึงทดสอบตัวเก็บประจุภาคแรงสูงด้วยแรงดันอิมพัลส์รูปคลื่นมาตรฐานขนาด 480 กิโลโวลต์ ทั้งชั้วลบและชั้วบวก ชั้วลบ 15 ครั้ง ดังรูปที่ 4.3

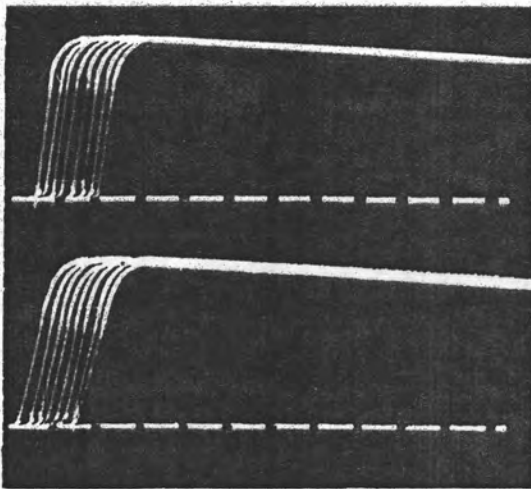
จากการทดสอบสรุปได้ว่า ตัวเก็บประจุภาคแรงสูงที่สร้างขึ้นสามารถทนต่อแรงดันกระแสสลับความถี่พลังงาน 250 กิโลโวลต์ และทนต่อแรงดันอิมพัลส์ 480 กิโลโวลต์ ได้

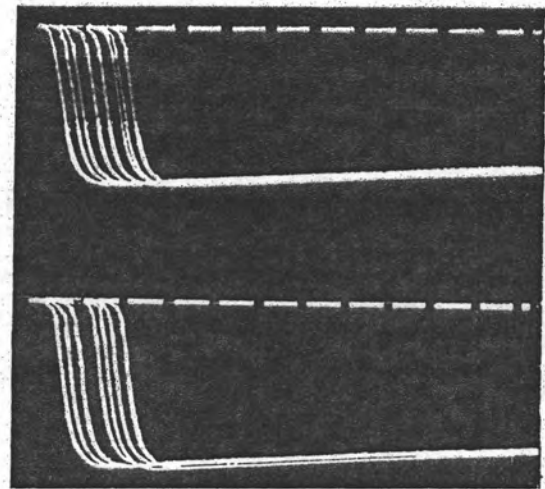
ก)

ข)

ค)

ง)

รูปที่ 4.3 การทดสอบความคงทนต่อแรงดันอิมพัลส์ของตัวเก็บประจุภาคแรงสูง

ก) รูปคลื่นแรงดันทดสอบชั่วคราว 0.9/47 μ s

ข) รูปคลื่นแรงดันทดสอบชั่วคราว 0.9/49 μ s

ค) ความคงทนต่อแรงดันอิมพัลส์ชั่วคราว 480 kV 16 ครั้ง

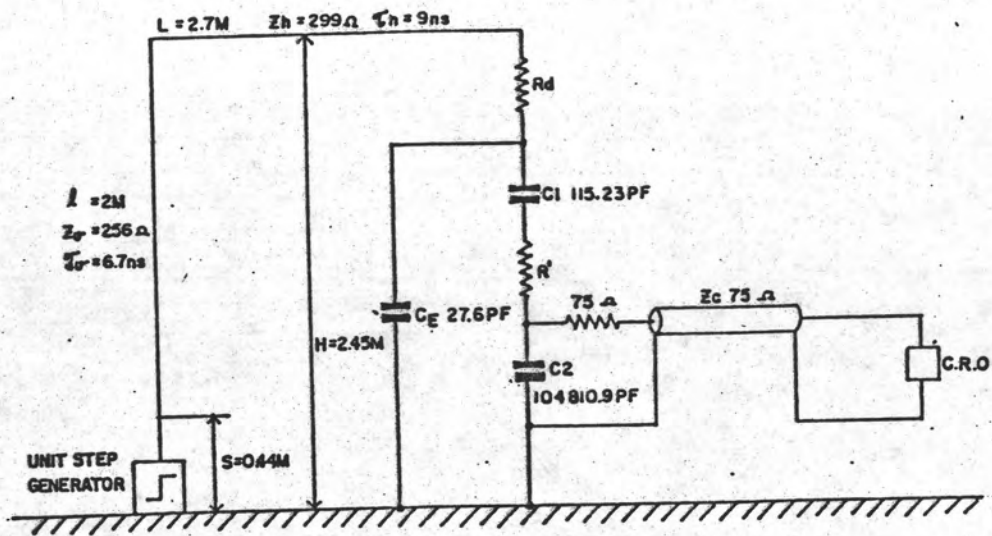
ง) ความคงทนต่อแรงดันอิมพัลส์ชั่วคราว 490 kV 15 ครั้ง

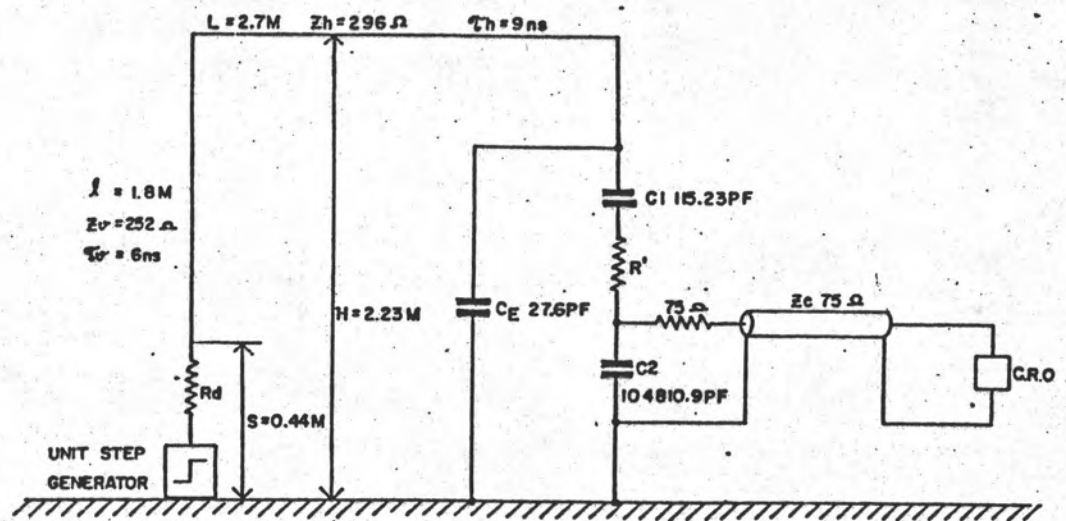
4.5 การทดลองหาผลตอบสนองต่อแรงดันรูปขึ้น

4.5.1 บทนำ

การทดลองจะทำแยกเป็นสองวงจร วงจรแรกความต้านทานหน้า R_d จะต่ออยู่ที่ขั้วแรงสูงของโวลเทจดีไวเดอร์ ดังในรูปที่ 4.4 วงจรที่สองความต้านทานหน้า R_d จะต่ออยู่ที่ขาเข้าของสายนำแรงสูงในแนวตั้ง ดังรูปที่ 4.5

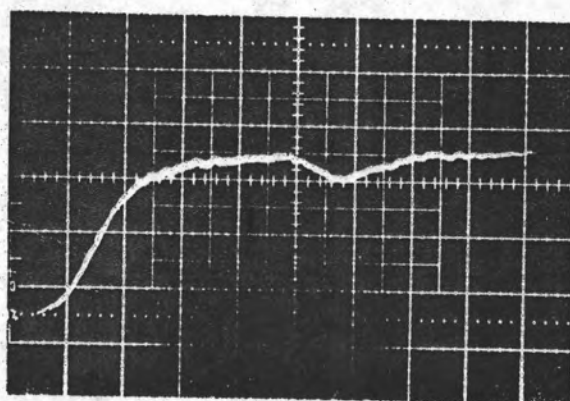

รูปที่ 4.4 วงจรทดลองหาผลตอบสนองรูปขึ้นแบบระบบสององค์ประกอบ

รูปที่ 4.5 วงจรทดลองหาผลตอบสนองรูปขึ้นแบบระบบสามองค์ประกอบ

เครื่องกำเนิดแรงดันรูปขึ้นที่ใช้เป็นของ Haefely, Type 40 ซึ่งสามารถกำเนิดแรงดันรูปขึ้นได้ 150 โวลต์ มีเวลาขึ้น 25 นาโนวินาที ดังรูปที่ 4.6

สเกลแรงดัน 50 V/div.

สเกลเวลา 20 ns/div.

รูปที่ 4.6 แรงดันทดสอบรูปขึ้น

สายนำแวนดิ่งใช้ท่อลูมิเนียมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3.9 เซ็นติเมตร ความยาวดังแสดงในรูปที่ 4.4 และ 4.5 เมื่อใช้สมการ (2.42) และ (2.44) จะได้ $Z_v = 256$ และ 252Ω $\tau_v = 6.7$ และ 6 ns ตามลำดับ

สายนำแวนอนใช้ท่อลูมิเนียมเส้นผ่าศูนย์กลาง 5.1 เซ็นติเมตร ยาว 2.7 เมตร สูงจากพื้นดังแสดงในรูปที่ 4.4 และ 4.5 เมื่อใช้สมการ (2.43) และ (2.45) จะได้ $Z_h = 299$ และ 296Ω $\tau_h = 9$ ns ตามลำดับ

C_e เป็นค่าความจุไฟฟ้าสเตรลงดินของอิเล็กทรอนิกส์ทรงกระบอกนอกในตัวเก็บประจุภาคแรงสูง จากมิติของตัวเก็บประจุภาคแรงสูงที่สร้างขึ้น $l = 0.96$ เมตร $h = 1.2$ เมตร (คู่มิติกายนอกของตัวเก็บประจุภาคแรงสูงในภาคผนวก) $d = 0.24$ เมตร (อิเล็กทรอนิกส์ทรงกระบอกนอกหนา 0.5 เซ็นติเมตร) เมื่อนำค่าเหล่านี้แทนลงในสมการ (2.31) โดยที่ $\epsilon_r = 1$ จะได้ $C_e = 27.6$ พิโคฟารัด

สายเคเบิลวัดใช้ชนิด UHF มีเลิร์จจิมพีแดนซ์ 75Ω ยาว 28 เมตร

ออสซิลโลสโคปที่ใช้เป็นของ Tektronix, Type 464 มีแบนด์วิธ 150 เมกกะเฮิรตซ์ และอินพุทอิมพีแดนซ์ 1 เมกกะโอห์ม // 20 พิโคฟารัด

สายกราวด์ใช้แผ่นทองแดงแบนกว้าง 11.5 เซ็นติเมตร ความยาวทั้งสิ้น 3.15 เมตร

ความต้านทานหน้า R_e เป็นแบบเส้นลวดพันให้มีความเหนียวนำต่ำ

ความต้านทานแมชซิ่ง R' เป็นแบบฟิล์มโลหะออกไซด์

ในแต่ละวงจรทดลองจะเปลี่ยนค่า R_u และ R' เพื่อดูผลของความต้านทานทั้งสองที่มีต่อผลตอบสนองรูปขึ้น

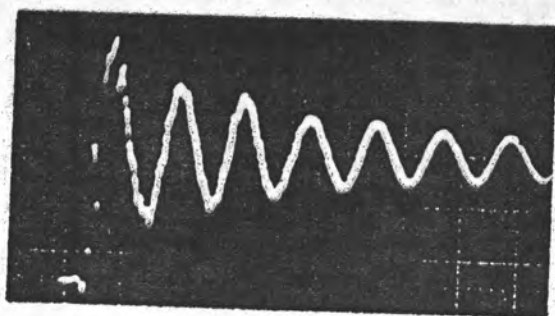
4.5.2 ผลของความต้านทานหน่วงในสายนำแรงสูง

ใช้วงจรทดลองรูปที่ 4.4 และ 4.5 โดยให้ $R' = 0 \Omega$ ทดลองหาผลตอบสนองรูปขึ้นโดยการเปลี่ยนค่า R_u (ใช้ R_u สำเร็จรูปที่หาได้ในห้องปฏิบัติการ) ผลการทดลองแสดงไว้ในรูปที่ 4.7 และ 4.8 ตามลำดับ

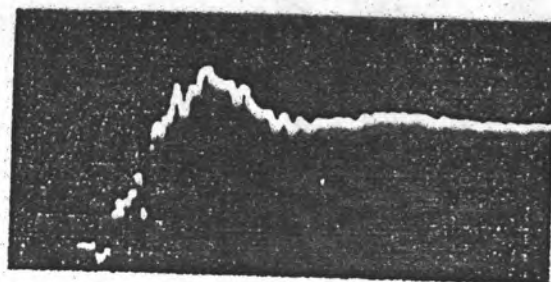
จากออสซิลโลแกรมจะสรุปได้ดังนี้

- ก) การต่อความต้านทานหน่วงที่ขาเข้าของสายนำแรงสูง จะให้ผลตอบสนองดีกว่าการต่อความต้านทานหน่วงไว้ที่ขั้วแรงสูงของโวลเตจดีไวเดอร์
- ข) ความต้านทานหน่วงที่พอเหมาะในการทดลองนี้มีค่า 290Ω ซึ่งใกล้เคียงกับเลิร์จอิมแพคแดนซ์ของสายนำแรงสูงแวนอนที่ใช้ (296 และ 299Ω)
- ค) ความต้านทานหน่วงในสายนำแรงสูง จะลดการแกว่งความถี่ต่ำที่เกิดขึ้นจากสเตรดินคัตแดนซ์ในสายนำแรงสูง กับตัวเก็บประจุภายในโวลเตจดีไวเดอร์
- ง) ความต้านทานหน่วงมีผลต่อเวลาตอบสนอง และเวลาขึ้น ของระบบวัดและโวลเตจดีไวเดอร์ ถ้าค่าความต้านทานหน่วงต่ำ เวลาตอบสนอง และเวลาขึ้นจะน้อย แต่ผลตอบสนองจะเกิดการแกว่ง ถ้าค่าความต้านทานหน่วงมาก เวลาตอบสนองและเวลาขึ้นจะมากขึ้น

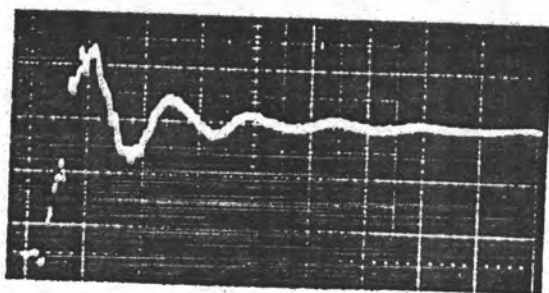

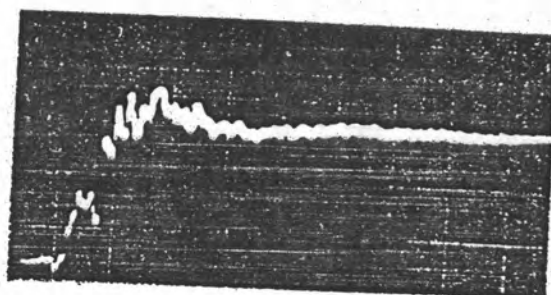
ก) $R_d = 0 \Omega$

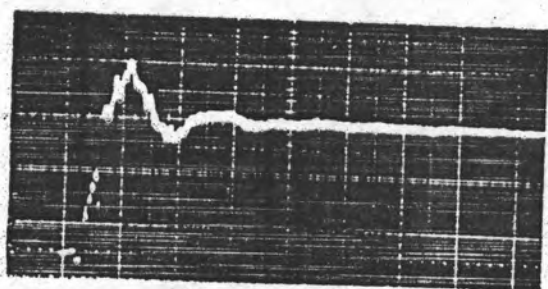
ง) $R_d = 250 \Omega$

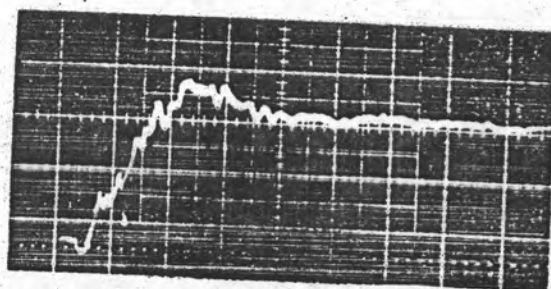
ข) $R_d = 100 \Omega$

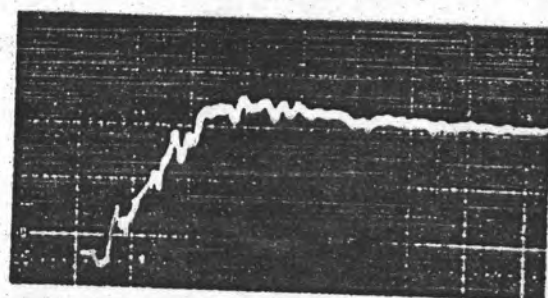
จ) $R_d = 290 \Omega$

ค) $R_d = 200 \Omega$

ฉ) $R_d = 330 \Omega$

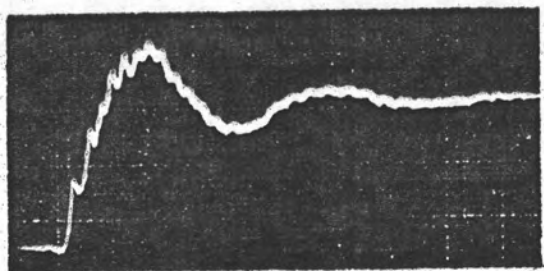
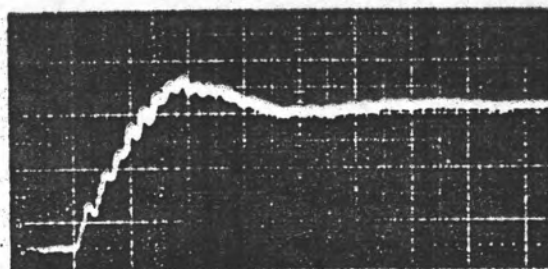
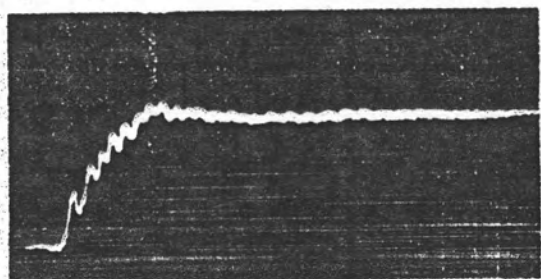
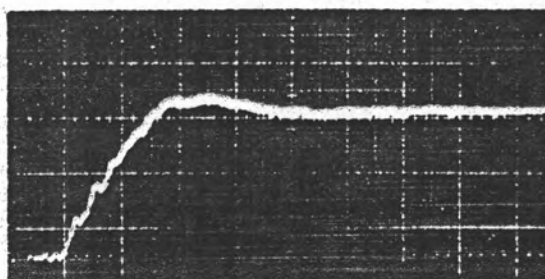

ช) $R_d = 500 \Omega$

รูปที่ 4.7 ผลของความต้านทานหน่วง R_d ที่มีต่อผลตอบสนองรูปขึ้นในวงจรทดลอง
รูปที่ 4.4 $R' = 0\Omega$ สเกลแรงดัน 50 mV/div.

รูป ก)-ค) สเกลเวลา 0.2 $\mu\text{s}/\text{div}$.

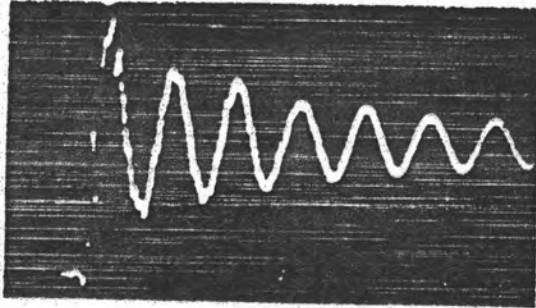
รูป ง)-ช) สเกลเวลา 0.1 $\mu\text{s}/\text{div}$.

ก) $R_d = 100 \Omega$ ข) $R_d = 250 \Omega$ ค) $R_d = 290 \Omega$ ง) $R_d = 330 \Omega$

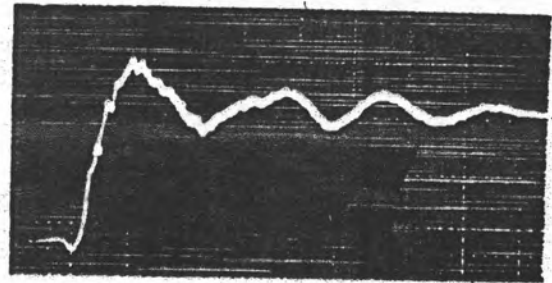
รูปที่ 4.8 ผลของความต้านทานหน่วง R_d ที่มีต่อผลตอบสนองรูปขึ้นในวงจรถดลอง
รูปที่ 4.5 $R' = 0\Omega$ สเกลแรงดัน 50 mV/div.
สเกลเวลา 0.1 μ S/div.

4.5.3 ผลของความต้านทานแมชซึ่งระหว่างตัวเก็บประจุภาคแรงสูง
และแรงต่ำ

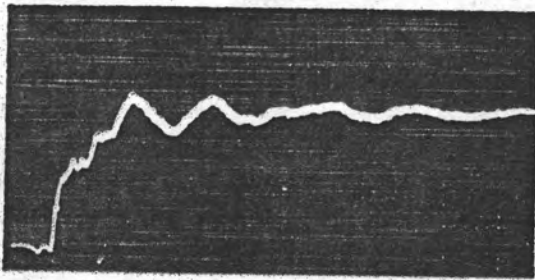
ใช้วงจรทดลองรูปที่ 4.5 และให้ $R_d = 0 \Omega$ ทดลองหา
ผลตอบสนองรูปขึ้นโดยการเปลี่ยนค่า R' ผลการทดลองแสดงในรูปที่ 4.9

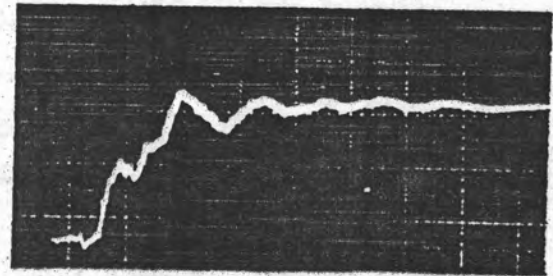
ก) $R' = 0 \Omega$

ข) $R' = 120 \Omega$

ค) $R' = 370 \Omega$

ง) $R' = 470 \Omega$

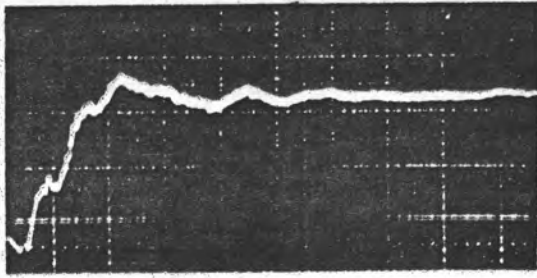
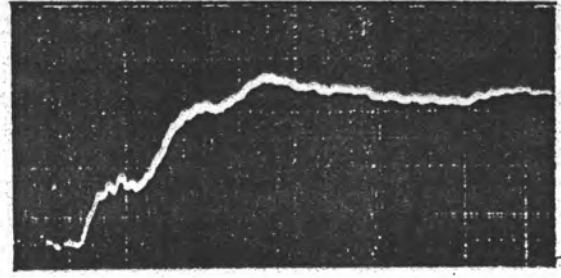
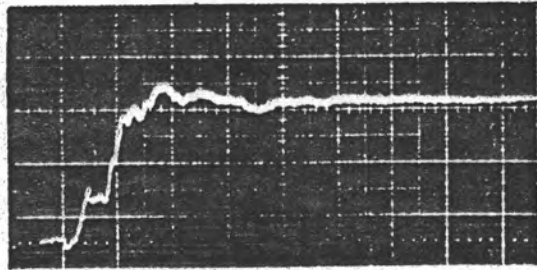
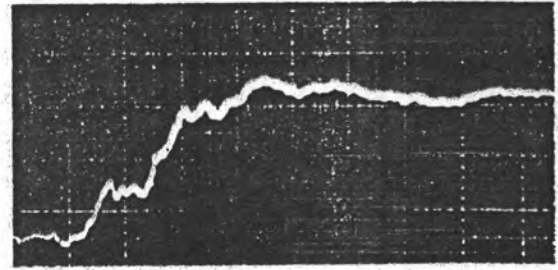
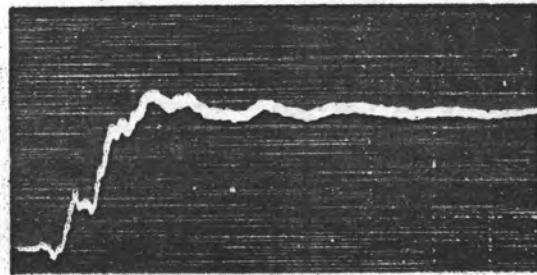
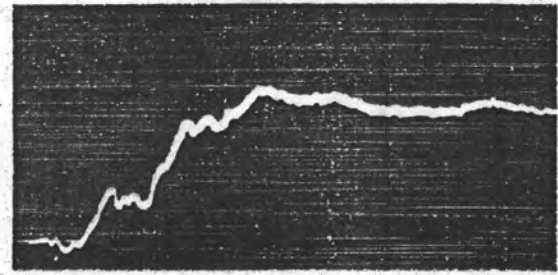
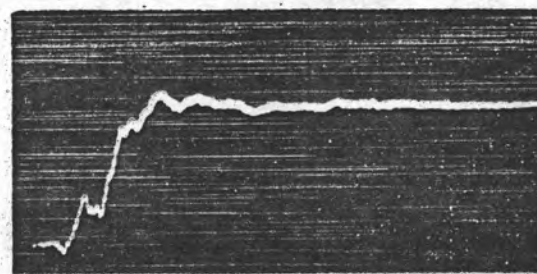
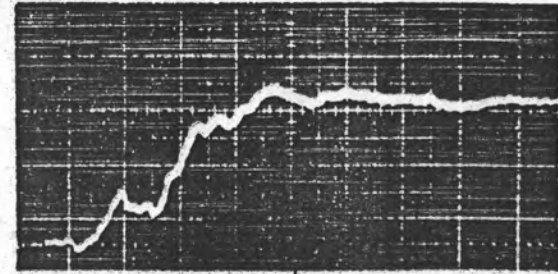
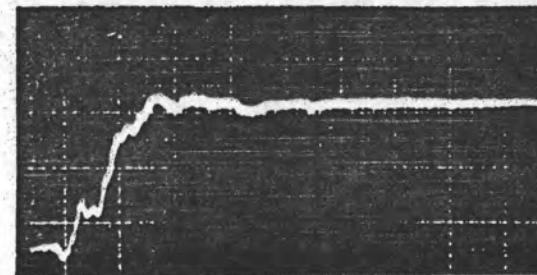
รูปที่ 4.9 ผลของความต้านทานแมชซึ่ง R' ที่มีต่อผลตอบสนองรูปขึ้นในวงจรทดลอง
รูปที่ 4.5 $R_d = 0 \Omega$ สเกลแรงดัน 50 mV/div.

รูป ก) สเกลเวลา 0.2 μ S/div

รูป ข)-ง) สเกลเวลา 0.1 μ S/div.

จากออสซิลโลแกรมทำให้ทราบว่า R' ช่วยลดการแกว่งความถี่สูงได้
จึงทำการทดลองโดยใช้ $R_d = 290 \Omega$ แล้วทดลองเปลี่ยนค่า R' ผลการทดลอง
แสดงในรูปที่ 4.10 และ 4.11

ก) $R' = 75 \Omega$ ฉ) $R' = 75 \Omega$ ข) $R' = 100 \Omega$ ช) $R' = 100 \Omega$ ค) $R' = 120 \Omega$ ฅ) $R' = 120 \Omega$ ง) $R' = 150 \Omega$ ฉ) $R' = 150 \Omega$ จ) $R' = 180 \Omega$

รูปที่ 4.10

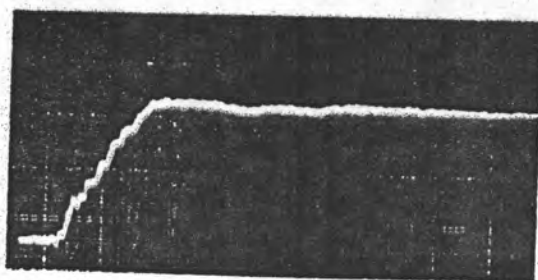
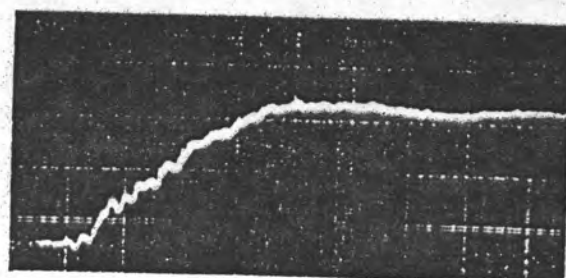
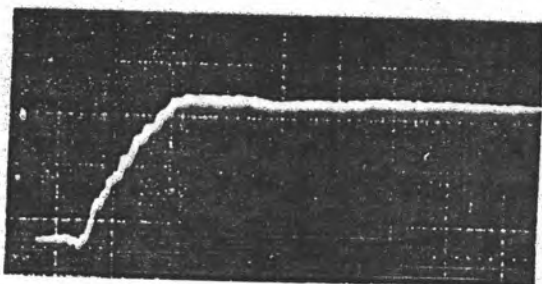
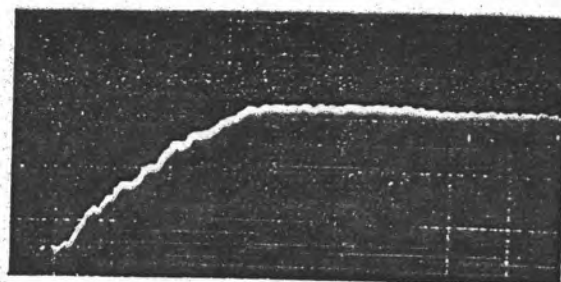
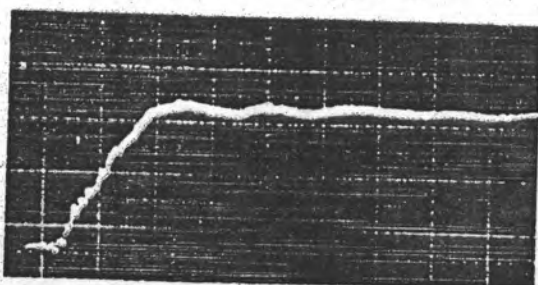
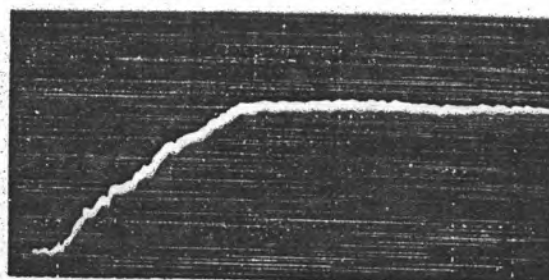
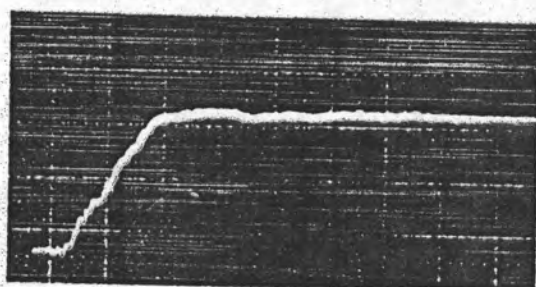
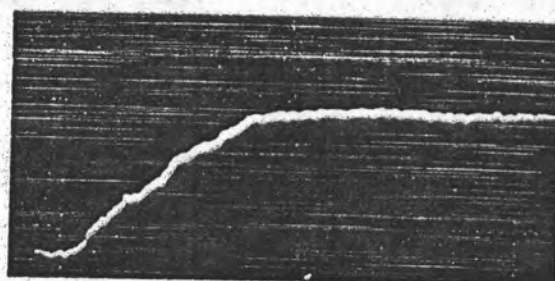
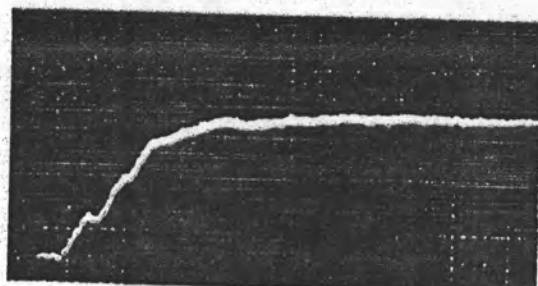
ผลของความต้านแมชซึ่ง R' ที่มีต่อ
ผลตอบสนองรูปขึ้นในวงจรถดลองรูปที่ 4.4 $R_d = 290 \Omega$

สเกลแรงดัน 50 mV/div.

รูป ก)-จ) สเกลเวลา 0.1 μ S/div.

รูป ฉ)-ฉ) สเกลเวลา 50 ns/div.

ก) $R' = 75 \Omega$ ฉ) $R' = 75 \Omega$ ข) $R' = 100 \Omega$ ช) $R' = 100 \Omega$ ค) $R' = 120 \Omega$ ฅ) $R' = 120 \Omega$ ง) $R' = 150 \Omega$ ฉ) $R' = 150 \Omega$ จ) $R' = 370 \Omega$

รูปที่ 4.11

ผลของความต้านแมชซึ่ง R' ที่มีต่อ
ผลตอบสนองรูปขึ้นในวงจรถดลอง
รูปที่ 4.5 $R_d = 290 \Omega$
สเกลแรงดัน 50 mV/div.

รูป ก)-จ) สเกลเวลา 0.1 μ S/div.

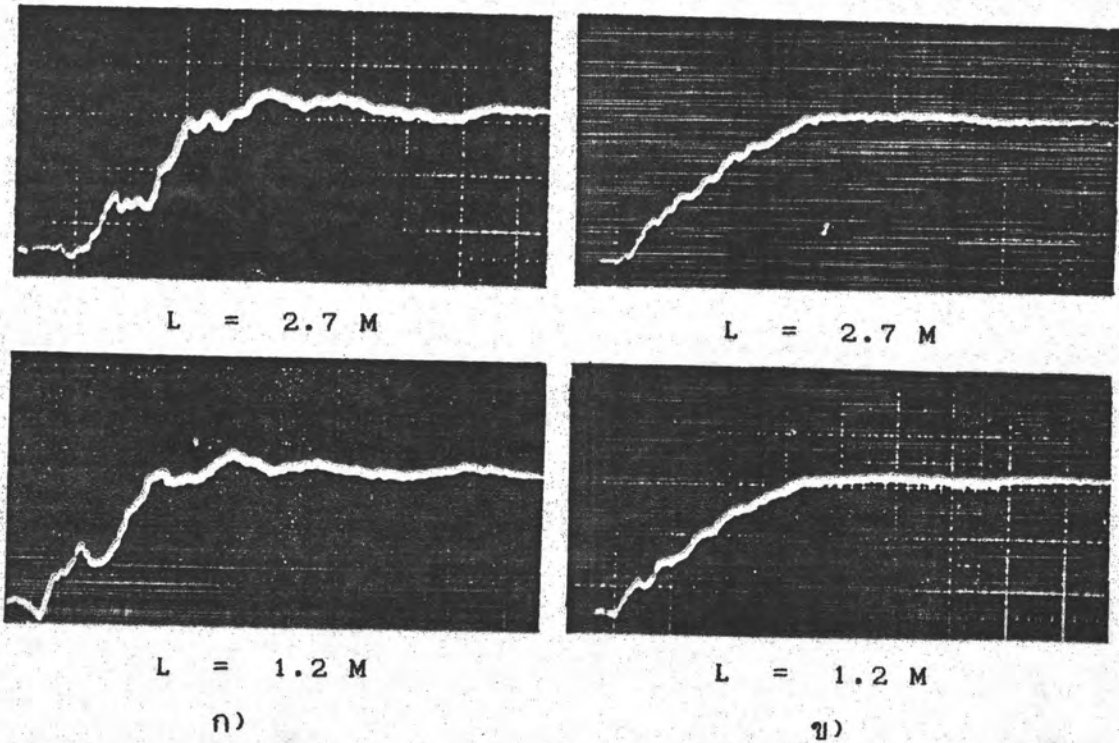
รูป ฉ)-ฉ) สเกลเวลา 50 ns/div.

จากออสซิลโลแกรมสรุปได้ว่า

- ก) ความต้านทานแมชซิ่ง R' จะช่วยลดการแกว่งความถี่สูงที่เกิดจากการสะท้อนของคลื่นจรีในสายนำระหว่างตัวเก็บประจุภาคแรงสูงกับแรงต่ำ
- ข) ความต้านทานแมชซิ่ง R' มีผลต่อเวลาตอบสนองและเวลาขึ้นของโวลเตจดีไวเดอร์ และระบบวัดเหมือนความต้านทานหน่วง R_d
- ค) ความต้านทานแมชซิ่ง R' ที่พอเหมาะในการทดลองนี้อยู่ในช่วง 100-150 Ω ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับเลิร์จจิมพีแดนซ์ของสายนำแรงต่ำในตัวเก็บประจุภาคแรงสูง (131 Ω)
- ง) ความต้านทานแมชซิ่ง R' ช่วยลดการแกว่งความถี่ต่ำได้แต่ไม่ดีเท่าความต้านทานหน่วง R_d

4.5.4 ผลของความยาวสายนำแรงสูงแนวนอน

ใช้วงจรทดลองรูปที่ 4.4 และ 4.5 แต่ขยับเครื่องกำเนิดแรงดันรูปขึ้นให้ห่างจากโวลเตจดีไวเดอร์ 1.2 เมตร เพื่อจะดูผลของความยาวสายนำแรงสูงแนวนอนที่มีต่อลักษณะสมบัติของโวลเตจดีไวเดอร์ ผลการทดลองแสดงในรูปที่ 4.12

รูปที่ 4.12 ผลของความยาวสายนำแรงสูงแวนอนที่มีต่อผลตอบสนองรูปขึ้น
 $R_s = 290 \Omega$ $R' = 100 \Omega$ สเกลแรงดัน 50 mV/div.
 สเกลเวลา 50 ns/div.

ก) วงจรทดลองรูปที่ 4.4

ข) วงจรทดลองรูปที่ 4.5

จากออสซิลโลแกรมสรุปได้ว่า ความยาวสายนำแรงสูงแวนอนในช่วง
 1.2-2.7 เมตร ไม่มีผลต่อลักษณะสมบัติของโวลเตจดีไวเคอร์

4.5.5 การหาเวลาตอบสนอง

ตามข้อกำหนด ไอ อี ซี (2) ได้กำหนดเวลาตอบสนองที่ต้องการของระบบวัดตามลักษณะของแรงดันที่วัด ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 เวลาตอบสนองที่ต้องการของระบบวัด

รูปคลื่นแรงดันที่วัด	เวลาตอบสนองที่ต้องการ
แรงดันอิมพัลส์รูปคลื่นมาตรฐาน 1.2/50 μ S	$ T \leq 0.2 \mu$ S
และแรงดันอิมพัลส์รูปคลื่นตัดที่ยอดคลื่น หรือหลังคลื่น	
แรงดันอิมพัลส์รูปคลื่นตัดหน้าคลื่นเพิ่มอย่างเชิงเส้น	$ T \leq 0.05T_r$ และ
มีเวลาขึ้นเป็น T_r	$ T \leq 0.2 \mu$ S
แรงดันอิมพัลส์แบบสวิชซึ่งทุกแบบ	$ T \leq 0.03T_r$ และ
	$ T \leq 0.03T_{or}$

เมื่อระบบวัดตัดแปลงเป็นแบบสององค์ประกอบ ดังแสดงในรูปที่ 4.4 ความต้านทานหน่วงจะถือเป็นส่วนหนึ่งของโวลเตจดีไวเดอร์

จากสมการที่ (2.36) เมื่อ $Z_c(0) \rightarrow \infty$ จะได้

$$T_m^o = T_c \quad (4.1)$$

จากสมการ (2.24)

$$T_c = C_2 \cdot (R_d + R')/N + R_d \cdot C_E \quad (4.2)$$

สมการ (4.1) แสดงว่าเวลาตอบสนองของระบบวัดไม่ขึ้นกับเวลาจร
ในสายนำแรงสูง นั่นคือ

$$T_m^o = T_n \quad (4.3)$$

$$T = T_n \quad (4.4)$$

$$T_v = T \quad (4.5)$$

จากค่าตัวประกอบวงจรในรูปที่ 4.4 ออสซิลโลแกรมรูปที่ 4.10
สมการ (2.12) และ (4.1)-(4.5) จะหาเวลาตอบสนองต่างๆ ได้ ดังแสดง
ในตารางที่ 4.4

เมื่อระบบวัดดัดแปลงเป็นแบบสามองค์ประกอบดังรูปที่ 4.4 จากสมการ
(2.33) และ (2.41) จะได้

$$T_m^o = \frac{R \cdot C_2 / N + 2 \cdot R_d \cdot (\tau_n + \tau_v) / (Z_n + Z_v) + R_d \cdot [(C_2 / N) + C_E]}{1} \quad (4.6)$$

โดยวิธีเดียวกันกับสมการ (2.37)-(2.41) จะได้ว่า

$$T = T_n + (1 - R_d / Z_L) \cdot \tau_v \quad (4.7)$$

$$T_v = T + (1 - R_d / Z_L) \cdot \tau_n - R_d \cdot [(C_2 / N) + C_E] \quad (4.8)$$

จากค่าตัวประกอบวงจรในรูปที่ 4.5 ออสซิลโลแกรมรูปที่ 4.11
สมการ (2.12) (2.32) (2.37) และ (4.6)-(4.8) จะหาเวลาตอบสนอง
ต่างๆ ได้ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.4 เวลาตอบสนองของระบบวัดในวงจรทดลองรูปที่ 4.4

		$R' = 100 \Omega$		$R' = 120 \Omega$		$R' = 150 \Omega$	
		การทดลอง	ทฤษฎี	การทดลอง	ทฤษฎี	การทดลอง	ทฤษฎี
$R_d = 290 \Omega$	T_n (nS)	63.4	-	46.4	-	71.9	-
	T_u (nS)	64	-	59.7	-	70.9	-
	T_m^o (nS)	63.4	52.8	46.4	55.1	71.9	58.5
	T (nS)	63.4	52.8	46.4	55.1	71.9	58.5
	T_u (nS)	63.4	52.8	46.4	55.1	71.9	58.5

ตารางที่ 4.5 เวลาตอบสนองของระบบวัดในวงจรทดลองรูปที่ 4.5

		$R' = 100 \Omega$		$R' = 120 \Omega$		$R' = 150 \Omega$	
		การทดลอง	ทฤษฎี	การทดลอง	ทฤษฎี	การทดลอง	ทฤษฎี
$R_d = 290 \Omega$	T_n (nS)	64.4	-	68	-	70	-
	T_u (nS)	64.4	-	68	-	70	-
	T_m^o (nS)	79.4	68.6	83	70.9	85	74.4
	T (nS)	64.1	53.3	67.7	55.6	69.7	59.1
	T_u (nS)	22.3	11.5	26.2	13.8	28.2	17.3

4.6 การหาอัตราส่วนแรงดันของโวลเตจดีไวเดอร์

4.6.1 โดยการคำนวณทางทฤษฎี

ค่าความจุไฟฟ้าของตัวเก็บประจุภาคแรงสูงและแรงต่ำที่วัดได้ในหัวข้อ 4.3 คือ 115.23 นิโคฟาริต และ 104810.9 นิโคฟาริต ตามลำดับ ดังนั้น โดยสมการ (3.10) จะคำนวณอัตราส่วนแรงดันทางทฤษฎี (เมื่อ R_2 และ R_1 เป็นศูนย์) ได้

$$a = 910.58$$

4.6.2 โดยการวัดแรงดันขาเข้าและขาออกพร้อมๆ กัน

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองมี

ก) แหล่งจ่ายแรงดันขนาด 10 โวลต์ ปรับความถี่ได้จาก 10 เฮร์ซ - 2 เมกกะเฮร์ซ ของ NF Circuit Design Block Co., Ltd. , model SY-107A

ข) Digital Multimeter ของ BBC, Type M2110 ซึ่งมีเกณฑ์ความคลาดเคลื่อน 0.25 % ที่ 45-65 เฮร์ซ และ 0.75 % ที่ 65 เฮร์ซ - 20 กิโลเฮร์ซ

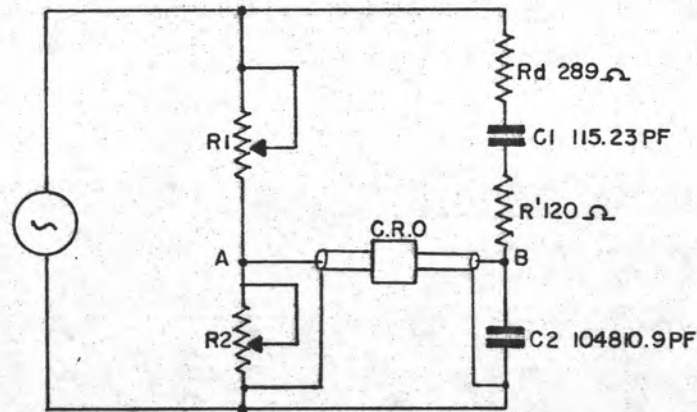
ในการทดลองนี้จะบ่อนแรงดันที่ความถี่ 50 และ 1,000 เฮร์ซ เข้าที่ขั้วแรงสูงของโวลเตจดีไวเดอร์ แล้ววัดแรงดันขาออกที่ปลายสายเคเบิลยาว 20 เมตร อัตราส่วนแรงดันที่ความถี่ทั้งสองมีค่าเท่ากัน คือ 908.6

4.6.3 โดยการใช้วงจรบริดจ์

- ก) แหล่งจ่ายแรงดันปรับความถี่ได้ เช่นเดียวกับข้อ 4.6.2
- ข) ความต้านทานแบบเดคเดคขนาด 1 เมกกะโอห์ม 1 วัตต์
เกณฑ์ความคลาดเคลื่อน 0.5 % 2 ชุด
- ค) ออสซิลโลสโคปชนิดสองแชนแนลของ HAMEG, Type HM 203-5
- ง) Portable Wheat Stone Bridge ของ YEOW, Type 2755

ใช้วงจรทดลอง รูปที่ 4.13

รูปที่ 4.13 วงจรทดลองหาอัตราส่วนแรงดันโดยใช้วงจรบริดจ์

ในการทดลองนี้จะทดลองที่ความถี่ 50 และ 1,000 เฮิรตซ์ ด้วยไฟฟ้าที่จุด A และ B มีเฟสต่างกันทำให้ไม่สามารถใช้โวลต์มิเตอร์หรือกัลวานมิเตอร์วัดได้ จึงใช้ออสซิลโลสโคปแบบสองแชนแนลวัดแรงดันคร่อมตัวเก็บประจุ C_2 และตัวต้านทาน R_2 นำมาเปรียบเทียบกันโดยดูเฉพาะขนาดของแรงดันเท่านั้น ปรับความต้านทาน R_1 และ R_2 จนได้ขนาดแรงดันคร่อม R_2 เท่ากับ C_2 อัตราส่วนแรงดันของโวลเตจดีไวเดอร์จะเท่ากับ $(R_1 + R_2) / R_2$ จากการทดลองได้ค่า R_1 และ R_2 ที่สองความถี่เท่ากัน เพื่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนต่ำ จึงนำความต้านทาน R_1 และ R_2 ไปวัดค่าความต้านทานโดยใช้ Portable Wheatstone Bridge ได้ค่า R_1 และ R_2 มีค่า 50540 และ 55.54 ตามลำดับ ดังนั้นอัตราส่วนแรงดันของโวลเตจดีไวเดอร์มีค่า 910.98

4.6.4 โดยการวัดแรงดันเปรียบเทียบกับระบบวัดมาตรฐาน

ในทางทฤษฎี โวลเตจดีไวเดอร์แบบตัวเก็บประจุสามารถวัดได้ทั้งแรงดันกระแสสลับและแรงดันอิมพัลส์ จึงทำการทดลองหาอัตราส่วนแรงดันเปรียบเทียบกับระบบวัดมาตรฐานทั้งแรงดันกระแสสลับและแรงดันอิมพัลส์

4.6.4.1 อัตราส่วนแรงดันกระแสสลับ

จากหัวข้อ 4.3 พบว่าความจุไฟฟ้ามีค่าคงที่ตลอดช่วงที่ใช้งานของแรงดันกระแสสลับ ในการทดลองจึงทำที่แรงดันไม่สูงนัก อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองมี

- ก) หม้อแปลงทดสอบขนาด 100 kV 10 kVA
- ข) หม้อแปลงแรงดันที่มีอัตราส่วน 30000 หรือ 60000 โวลต์ ต่อ 100 โวลต์ เกณฑ์ความคลาดเคลื่อน 0.03 % ของ TETTEX AG ZURICH
- ค) Digital Multimeter ของ BBC, Type M2110

ต่อหม้อแปลงแรงดันและโวลเตจดีไวเดอร์ที่สร้างขึ้น ขนานเข้าด้วยกัน วงจรโวลเตจดีไวเดอร์ต่อแบบระบบสององค์ประกอบ โดยมีความต้านทานหน้า $R_u = 290 \Omega$ ความต้านทานแมชชีง R' ระหว่างตัวเก็บประจุภาคแรงสูง กับตัวเก็บประจุภาคแรงต่ำเท่ากับ 120Ω (ที่ความถี่ 50 เฮิรตซ์ ความต้านทาน R_u และ R' มีผลต่ออัตราส่วนแรงดันและความต่างเฟสน้อยมาก) แรงดันขาเข้าที่โวลเตจดีไวเดอร์คำนวณจากแรงดันที่อ่านได้ทางขดทุติยภูมิของหม้อแปลงแรงดัน ทำการทดลองที่แรงดัน 15 30 และ 50 กิโลโวลต์ ได้ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนแรงดันกระแสสลับ 911.34

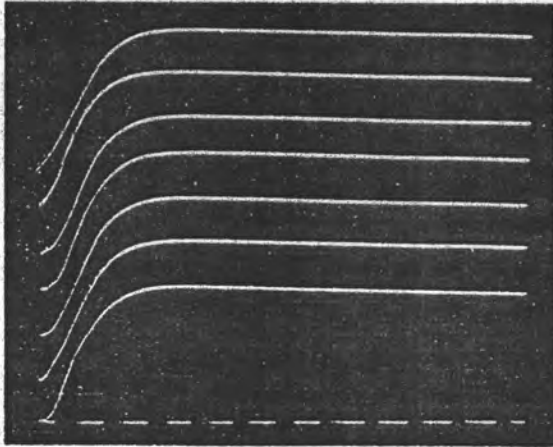
4.6.4.2 อัตราส่วนแรงดันอิมพัลส์

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองมีดังนี้

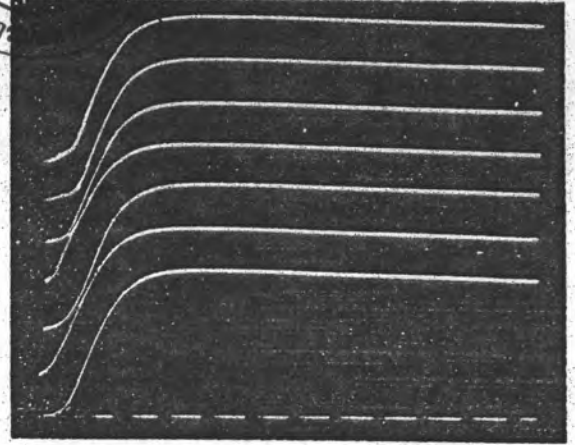
- ก) แหล่งจ่ายแรงดันอิมพัลส์ขนาด 1400 กิโลโวลต์
- ข) โวลต์เตจดีไวเดอร์มาตรฐาน แบบความต้านทานมิชิลด์ขนาด 600 กิโลโวลต์ และแบบตัวเก็บประจุขนาด 400 กิโลโวลต์
- ค) โวลต์มิเตอร์วัดค่ายอดของ Haefely, Type 64M
- ง) อิมพัลส์ออสซิลโลสโคปของ Haefely, Type 711
- จ) สายเคเบิลวัดแบบ UHF ยาว 20 เมตร

ต่อโวลต์เตจดีไวเดอร์มาตรฐานและที่สร้างขึ้นขนานกัน อ่านแรงดันสูงจากโวลต์มิเตอร์วัดค่ายอดซึ่งต่ออยู่กับภาคแรงต่ำของโวลต์เตจดีไวเดอร์มาตรฐานแบบความต้านทานมิชิลด์และแบบตัวเก็บประจุ แรงดันขาออกจากภาคแรงต่ำของโวลต์เตจดีไวเดอร์ที่สร้างขึ้น จะหาจากออสซิลโลแกรมที่บันทึกได้จากอิมพัลส์ออสซิลโลสโคป โวลต์เตจดีไวเดอร์ที่สร้างขึ้นจะต่อแบบสององค์ประกอบ และสามองค์ประกอบ ใช้ความต้านทานหน่วง $R_2 = 290 \Omega$ ความต้านทานแมชซึ่ง $R' = 120 \Omega$ ออสซิลโลแกรมที่ได้จากการทดลองแสดงไว้ในรูปที่ 4.14 และ 4.15 อัตราส่วนแรงดันของโวลต์เตจดีไวเดอร์สรุปไว้ในตารางที่ 4.6

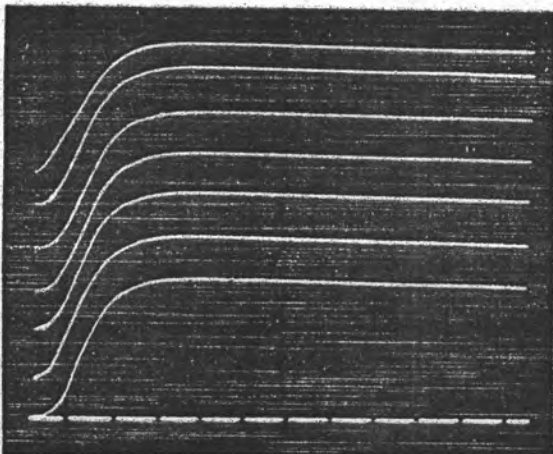

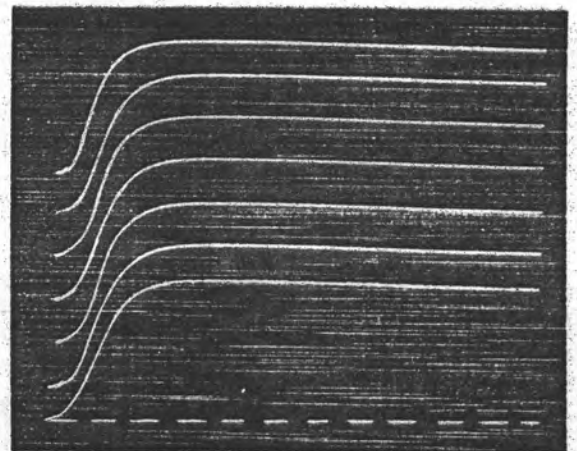
ก) สเกลแรงดัน 157.90 โวลต์/ซม.

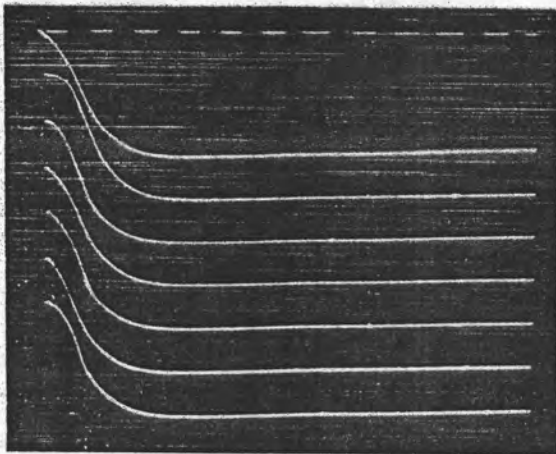
ข) สเกลแรงดัน 251.05 โวลต์/ซม.

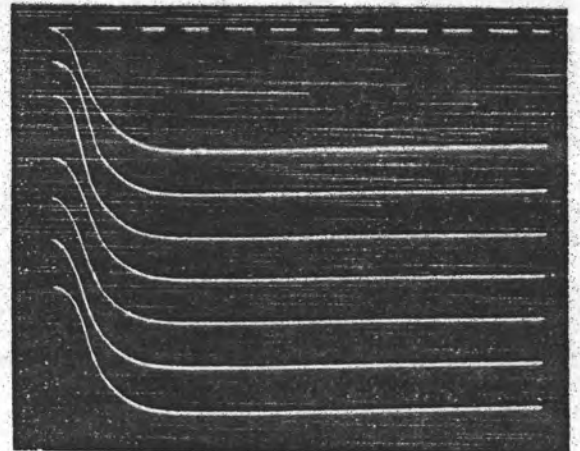
ค) สเกลแรงดัน 157.90 โวลต์/ซม.

ง) สเกลแรงดัน 251.05 โวลต์/ซม.

จ) สเกลแรงดัน 198.95 โวลต์/ซม.

ฉ) สเกลแรงดัน 315.79 โวลต์/ซม.

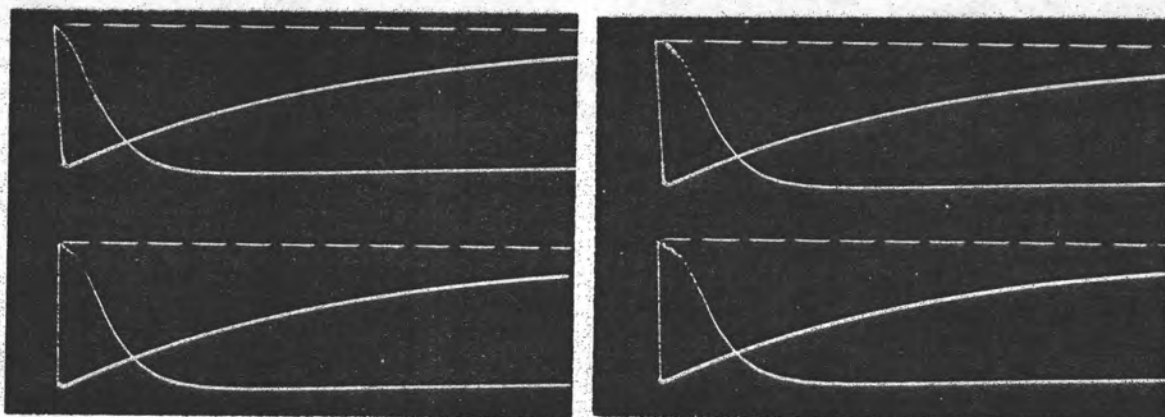
รูปที่ 4.14 ออสซิลโลแกรมของแรงดันอิมพัลส์ที่บันทึกได้จากโวลเตจดีไวเดอร์

ที่สร้างขึ้น $R_a = 290 \Omega$ $R' = 120 \Omega$

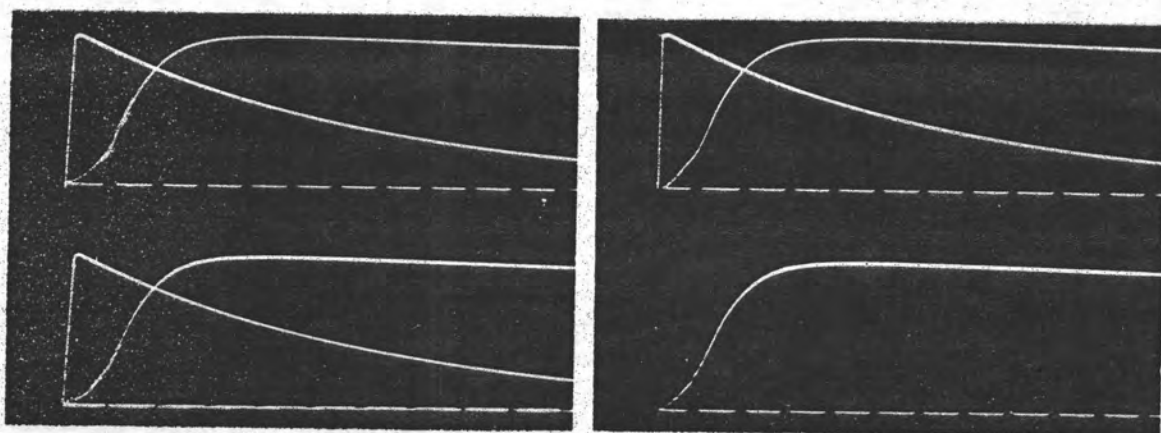
สเกลเวลา 500 ns/div.

รูป ก) ข) จ) และ ฉ) ต่อวงจรแบบระบบสององค์ประกอบ

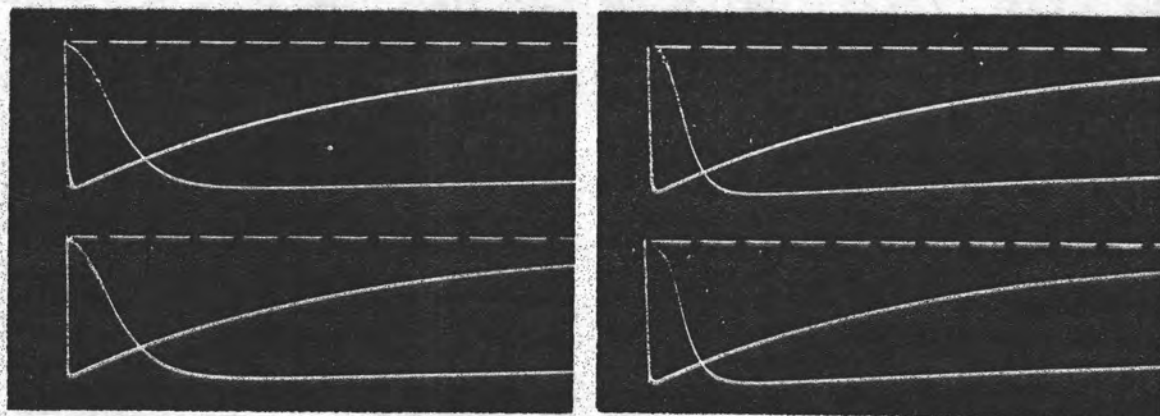
รูป ค) และ ง) ต่อวงจรแบบระบบสามองค์ประกอบ

ก)

ข)

ค)

รูปที่ 4.15 ออสซิลโลแกรมของแรงดันอิมพัลส์ที่บันทึกได้จากโวลเตจดีไวเดอร์
 ที่สร้างขึ้น $R_d = 290 \Omega$ $R' = 120 \Omega$
 สเกลเวลา 500 ns/div. และ 10 μ S/div.
 สเกลแรงดัน 157.90 โวลต์/ชม.

รูป ก) ต่อวงจรแบบระบบสององค์ประกอบ

รูป ข) และ ค) ต่อวงจรแบบระบบสามองค์ประกอบ

ตารางที่ 4.6 ผลการทดลองหาอัตราส่วนแรงดันอิมพัลส์

เปรียบเทียบกับโวลเตจดีไวเซอร์ แบบความต้านทานมิชิลด์		เปรียบเทียบกับโวลเตจดีไวเซอร์ แบบตัวเก็บประจุ	
รูปที่ 4.14	อัตราส่วนแรงดัน	รูปที่ 4.15	อัตราส่วนแรงดัน
ก	875.7	ก	904.6
ข	882.8	ข	905.3
ค	872.0	ค	904.8
ง	883.1		
จ	875.2		
ฉ	876.0		
เฉลี่ย	877.5		904.9

จากผลการทดลองที่ได้สามารถกล่าวได้ว่า อัตราส่วนแรงดันอิมพัลส์ชั่ว
 บวกและชั่วลบไม่ว่าจะต่อระบบวัดเป็นแบบสององค์ประกอบ หรือแบบสามองค์
 ประกอบมีค่าเท่ากัน ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนแรงดันอิมพัลส์ของโวลเตจดีไวเซอร์
 จากการทดลองนี้ มีค่า 891.2

อัตราส่วนแรงดันของโวลเตจดีไวเดอร์ที่หาโดยวิธีต่างๆ
ความคลาดเคลื่อนจากค่าทฤษฎี ได้สรุปไว้ในตารางที่ 4.7

และ

ความคลาดเคลื่อนจากค่าทฤษฎีหาได้จากสมการ

$$\text{ความคลาดเคลื่อนจากทฤษฎี} = (a - a_{ref}) / a_{ref} \quad (4.9)$$

เมื่อ a คือ อัตราส่วนแรงดันที่หาได้

a_{ref} คือ อัตราส่วนแรงดันทางทฤษฎี

ตารางที่ 4.7 อัตราส่วนแรงดันของโวลเตจดีไวเดอร์

	ทางทฤษฎี	การวัดแรงดันขาเข้า และขาออกพร้อมกัน	วงจรรบริดจ์	เปรียบเทียบกับระบบวัดมาตรฐาน	
				แรงดันกระแสสลับ	แรงดันอิมพีลส์
อัตราส่วนแรงดัน	910.58	908.6	910.98	911.34	891.2
ความคลาดเคลื่อน จากทฤษฎี (%)	0	- 0.2	0.04	0.08	-2.13

4.7 การทดลองใช้งาน

นำโวลเตจดีไวเคอร์ที่สร้างขึ้น มาทดลองใช้งานและดูผลกระทบที่จะมีต่อลักษณะสมบัติของโวลเตจดีไวเคอร์ การทดลองจะทำเป็นขั้นตอนดังนี้

- ก) การวัดแรงดันอิมพัลส์รูปคลื่นเต็ม
- ข) การวัดแรงดันอิมพัลส์รูปคลื่นตัด
- ค) ผลของความต้านทานหน่วง และความต้านทานแมชซิ่ง
- ง) การวัดแรงดันอิมพัลส์แบบสวิตชิง

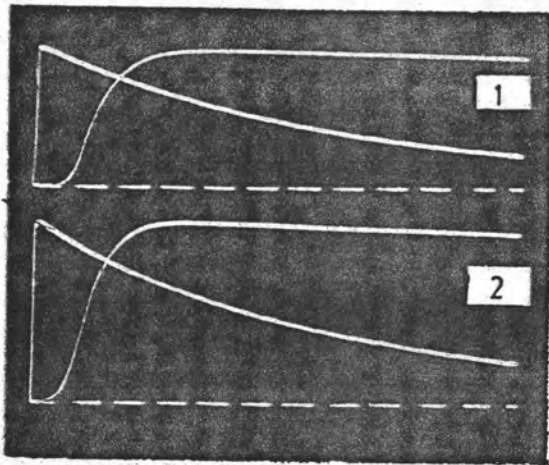
4.7.1 การวัดแรงดันอิมพัลส์รูปคลื่นเต็ม

ต่อโวลเตจดีไวเคอร์มาตรฐานและโวลเตจดีไวเคอร์ที่สร้างขึ้นมาเหมือนกัน โวลเตจดีไวเคอร์มาตรฐานใช้โวลเตจดีไวเคอร์แบบความต้านทานมีซิลด์ขนาด 600 กิโลโวลต์ และโวลเตจดีไวเคอร์แบบตัวเก็บประจุขนาด 400 กิโลโวลต์ โวลเตจดีไวเคอร์ที่สร้างขึ้นจะต่อเป็นแบบสององค์ประกอบ และสามองค์ประกอบ ออสซิลโลแกรมที่ได้จากการทดลองแสดงในรูปที่ 4.16

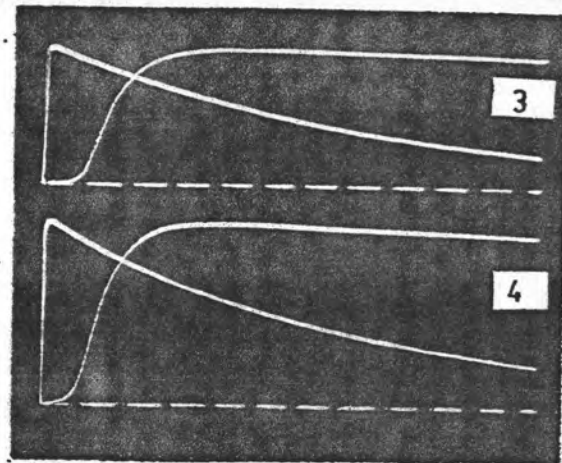
4.7.2 การวัดแรงดันอิมพัลส์รูปคลื่นตัด

นำโวลเตจดีไวเคอร์ที่สร้างขึ้นไปวัดแรงดันวาวไฟตามผิวบนลูกถ้วยก้านตรง และ ลูกถ้วยแบบ Fog เปรียบเทียบกับโวลเตจดีไวเคอร์มาตรฐานขนาด 600 กิโลโวลต์ แบบความต้านทานมีซิลด์ โวลเตจดีไวเคอร์ที่สร้างขึ้นจะต่อเป็นแบบสององค์ประกอบ และสามองค์ประกอบเปรียบเทียบกับผลการทดลองแสดงไว้ในรูปที่ 4.17 และ 4.18 ตามลำดับ

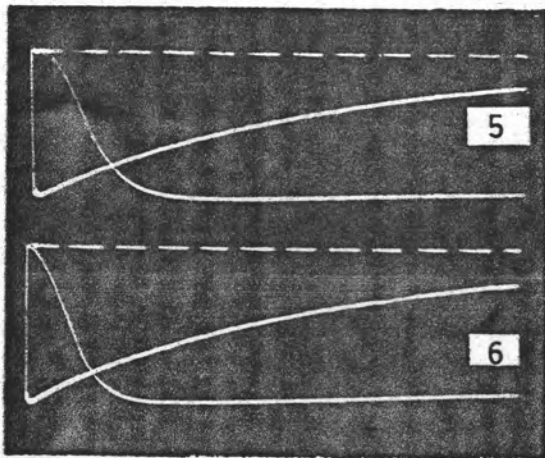
จากออสซิลโลแกรมจะเห็นว่า ในแต่ละวงจรทดลอง รูปคลื่นแรงดันที่บันทึกได้มีลักษณะเดียวกัน และการต่อระบบวัดแบบสององค์ประกอบจะเกิดการแกว่งที่หน้าคลื่น (ดูรูปที่ 4.17 ก) และ ค)) แต่ขนาดการแกว่งมีค่าน้อยกว่าข้อกำหนด ไอ อี ซี [2] ดังนั้นจะใช้ระบบวัดแบบสององค์ประกอบหรือสามองค์ประกอบก็ได้

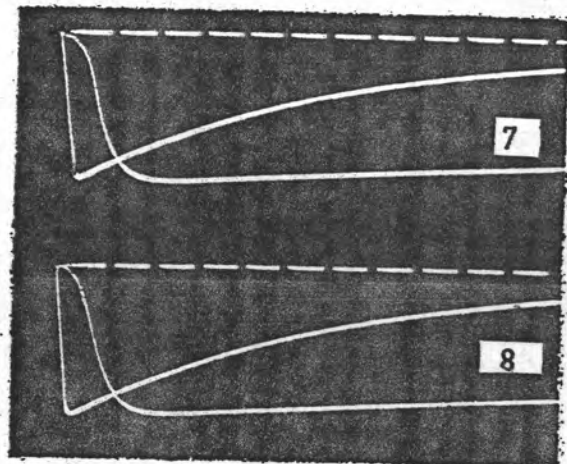
ก) 425 กิโลโวลต์

ข) 425 กิโลโวลต์

ค) 450 กิโลโวลต์

ง) 300 กิโลโวลต์

รูปที่ 4.16 การวัดแรงดันอิมพัลส์รูปคลื่นเต็มไม้ใช้ $R_d = 290 \Omega$ $R' = 120 \Omega$

รูป ก) และ ค) ต่อโวลเตจติไวเคอร์แบบสององค์ประกอบ

รูป ข) และ ง) ต่อโวลเตจติไวเคอร์แบบสามองค์ประกอบ

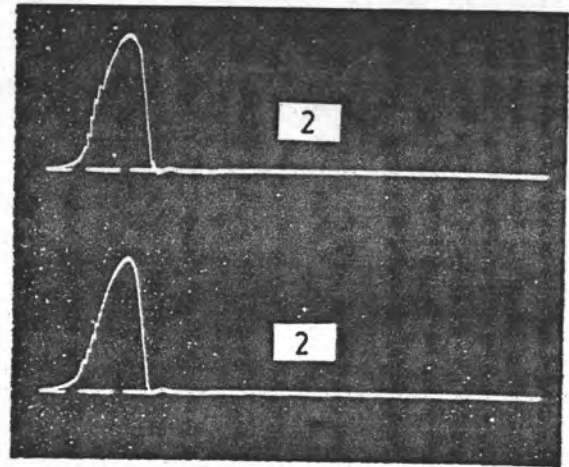
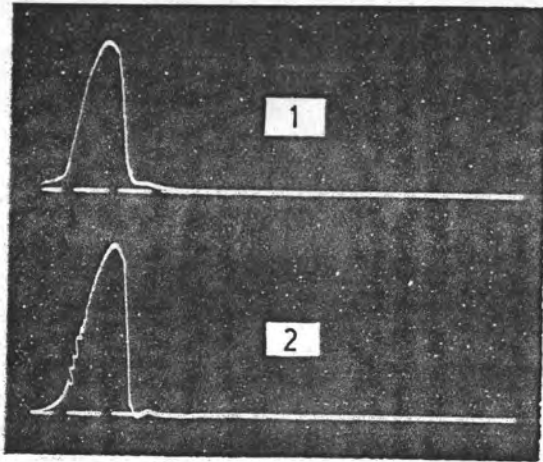
รูป ก) ข) และ ค) สเกลเวลา 500 ns/div. และ 10 μ S/div.

รูป ง) สเกลเวลา 1 μ S และ 10 μ S/div.

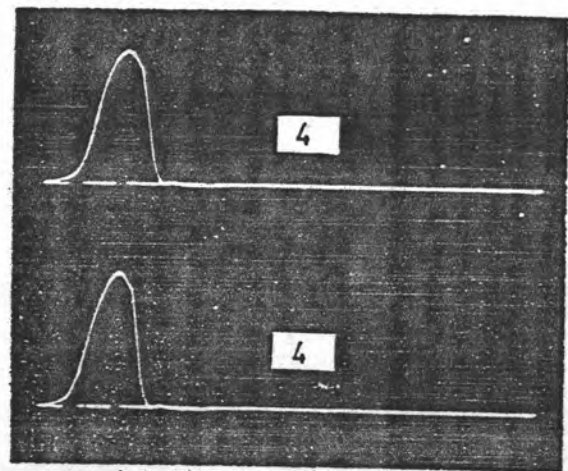
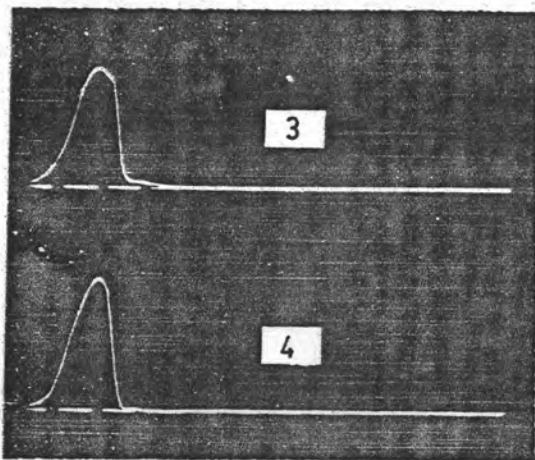
รูปคลื่น 1 3 และ 5 บันทึกจากโวลเตจติไวเคอร์มาตรฐานแบบ
ความต้านทานมิซิลด์

รูปคลื่น 7 บันทึกจากโวลเตจติไวเคอร์มาตรฐานแบบตัวเก็บประจุ

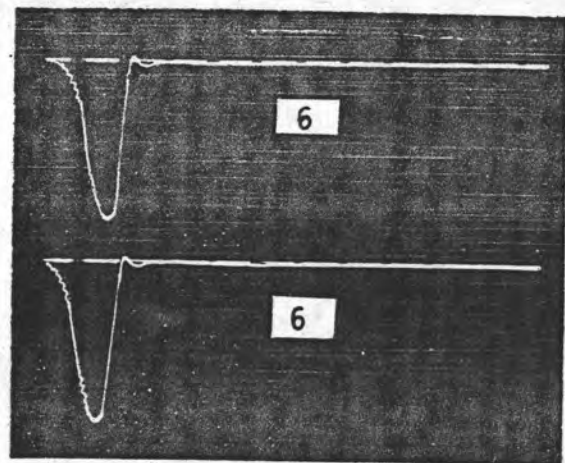
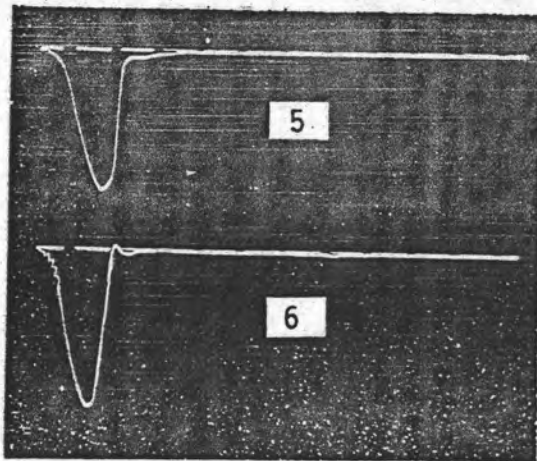

ก) 290 กิโลโวลต์

ข) 290 กิโลโวลต์

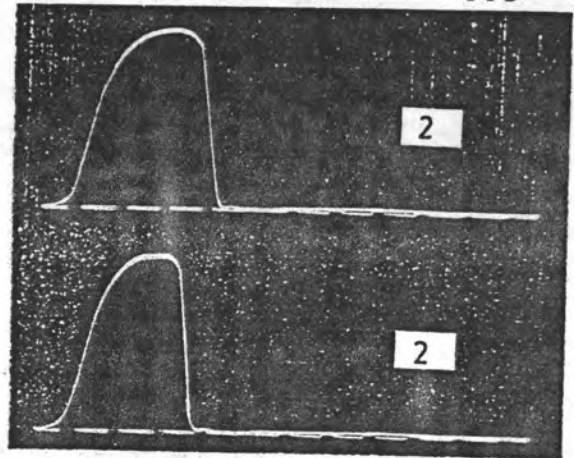
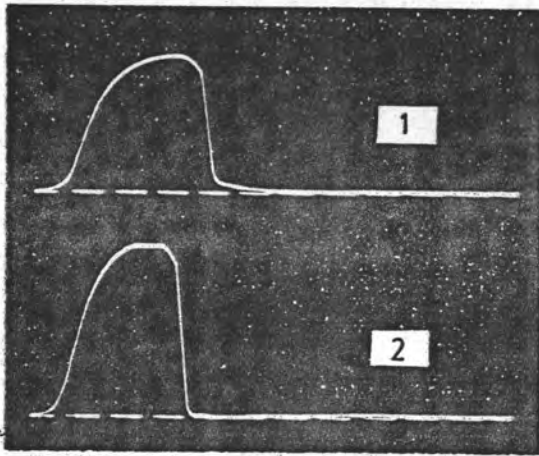
ค) 280 กิโลโวลต์

รูปที่ 4.17 การทดสอบวาวไฟตามผิวลูกถ้วยก้านตรง ใช้ $R_s = 290 \Omega$
 $R' = 120 \Omega$ สเกลเวลา 500 ns/div.

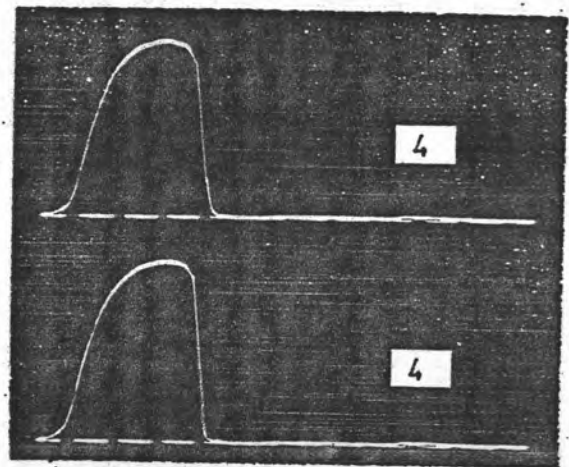
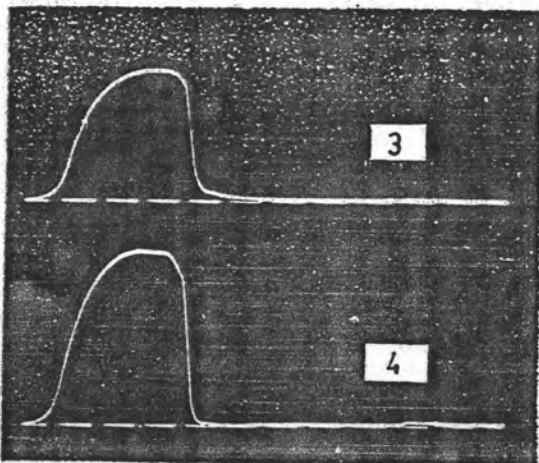
รูป ก) และ ค) ท่อโวลเตจดีไวเดอร์ที่สร้างขึ้นแบบสององค์ประกอบ

รูป ข) ท่อโวลเตจดีไวเดอร์ที่สร้างขึ้นแบบสามองค์ประกอบ

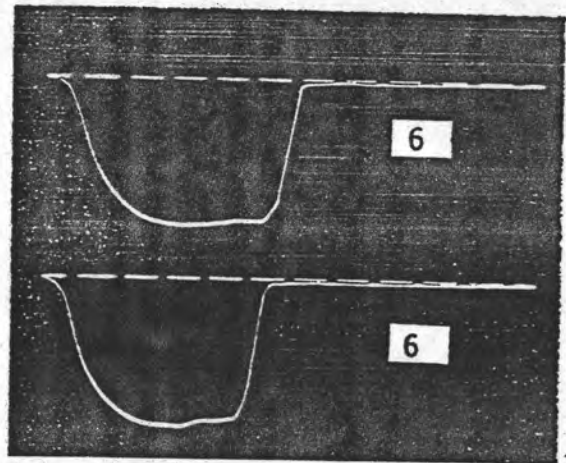
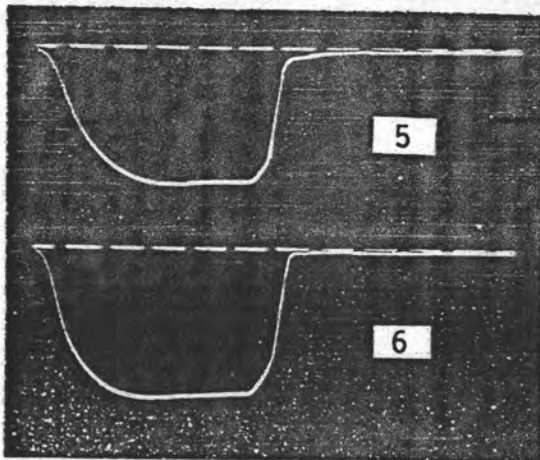
รูปคลื่น 1 3 และ 5 บันทึกลงจากโวลเตจดีไวเดอร์มาตรฐาน

ก) 400 กิโลวัตต์

ข) 400 กิโลวัตต์

ค) 425 กิโลวัตต์

รูปที่ 4.18 การทดสอบวาวไฟตามผิวลูกถ้วยแบบ F๐๕ ใช้ $R_d = 290 \Omega$
 $R' = 120 \Omega$ สเกลเวลา 500 ns/div.

รูป ก) และ ค) ต่อโวลเตจติไวเคอร์ที่สร้างขึ้นแบบสององค์ประกอบ

รูป ข) ต่อโวลเตจติไวเคอร์ที่สร้างขึ้นแบบสามองค์ประกอบ

รูปคลื่น 1 3 และ 5 บันทึกจากโวลเตจติไวเคอร์มาตรฐาน

4.7.3 ผลของความต้านทานหน่วงและความต้านทานแมชซิ่ง

การทดลองนี้จะแสดงให้เห็นถึงผลของความต้านทานหน่วง R_u และความต้านทานแมชซิ่ง R' ชนิดของความต้านทานแมชซิ่ง R' และการจัดวางองค์ประกอบความต้านทานแมชซิ่ง R' ที่มีต่อการใช้งานของโวลเตจดีไวเคอร์ โวลเตจดีไวเคอร์มาตรฐานใช้โวลเตจดีไวเคอร์ขนาด 600 กิโลโวลต์ แบบความต้านทานมีซิลด์ ผลการทดลองแสดงไว้ในรูปที่ 4.19 ถึง 4.22

จากออสซิลโลแกรมที่ได้แสดงว่า

ก) ความต้านทานหน่วง R_u จะลดการแกว่งความถี่ต่ำที่เกิดขึ้นในภาวะทรานเซียน ดังแสดงในรูปที่ 4.19 ค) และ ง)

ข) ความต้านทานหน่วง R_u ถ้ามีค่ามากเกินไปเวลาตอบสนองของระบบวัดจะมาก ระบบวัดจะไม่สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงของสัญญาณที่เข้ามาได้เร็วพอ ดังแสดงในรูปที่ 4.19 จ) และ ฉ)

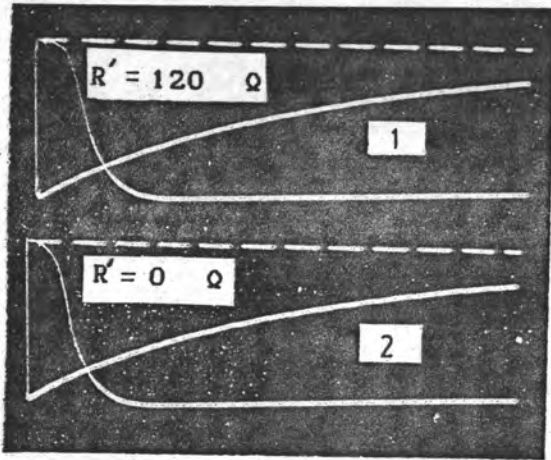
ค) ความต้านทานแมชซิ่ง R' ช่วยลดการแกว่งความถี่สูงและต่ำได้ ดังแสดงในรูปที่ 4.19 ค), ง) และ จ)

ง) ความต้านทานแมชซิ่ง R' มีผลต่อเวลาตอบสนองของระบบวัด ถ้ามากเกินไปเวลาตอบสนองจะมาก ดังแสดงในรูปที่ 4.20 ก) - ง)

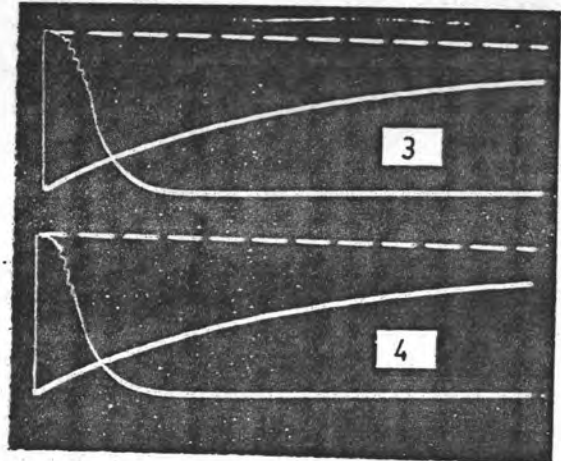
จ) ความต้านทานแมชซิ่ง R' ควรเลือกใช้ชนิดที่มีความต้านทานคงที่ไม่แปรเปลี่ยนในภาวะทรานเซียน เพื่อลดการสะท้อนของคลื่นระหว่างภาคแรงสูงและแรงต่ำ อันเนื่องมาจากค่าความต้านทาน R' ที่เปลี่ยนไปมีค่าไม่เท่ากับ เลิร์จอิมพีแดนซ์ของสายนำแรงต่ำในตัวเก็บประจุภาคแรงสูง จากรูปที่ 4.20 ก) ค) จ) และ 4.21 จะพบว่าในการทดลองนี้ความต้านทานแบบขดลวดเหมาะสมกว่าแบบฟิล์มโลหะอ็อกไซด์ ส่วนแบบฟิล์มคาร์บอนใช้ไม่ได้

ฉ) การจัดวางประกอบของความต้านทานแมชซิ่ง R' มีผลต่อระบบวัดมาก ถ้าการจัดวางองค์ประกอบใน R' ทำให้เกิดความเหนี่ยวนำสูง จะเกิดการผิดพลาดในสัญญาณที่วัดได้ ดังแสดงในรูปที่ 4.22

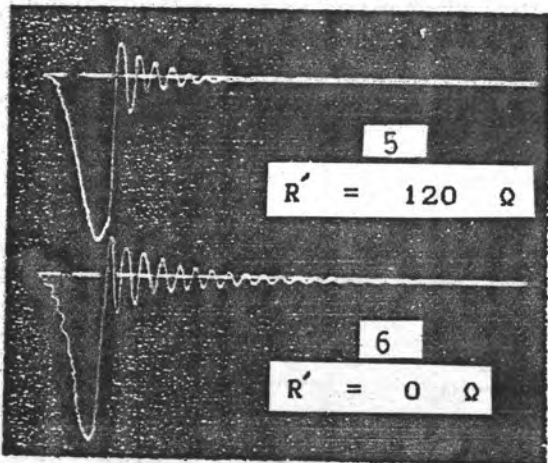

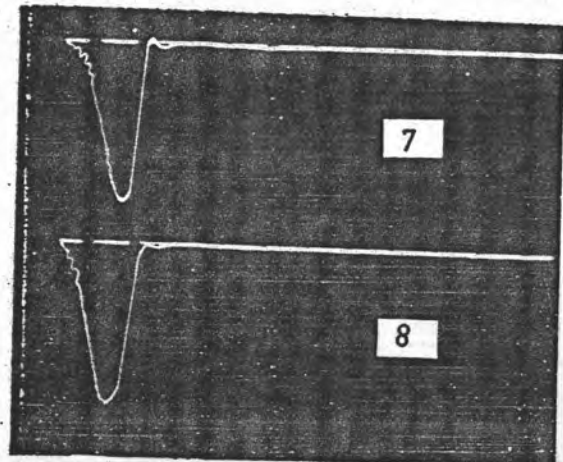
ก) $R_d = 0 \Omega$

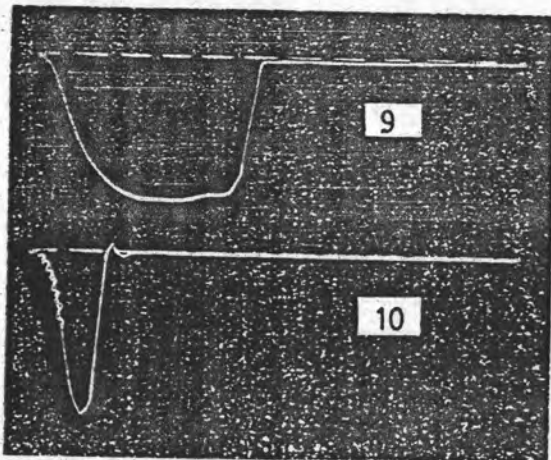
ข) $R_d = 290 \Omega$ $R' = 0 \Omega$

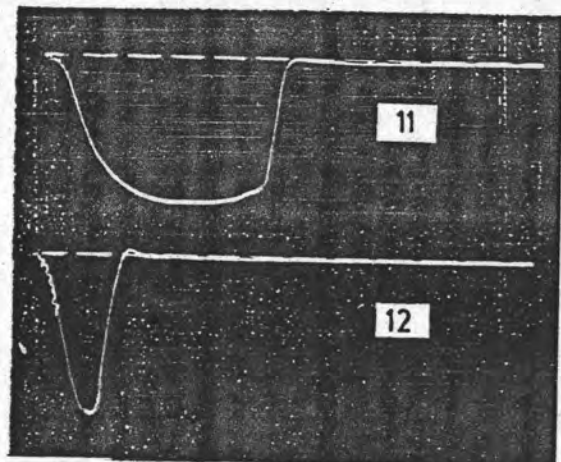
ค) $R_d = 0 \Omega$

ง) $R_d = 290 \Omega$ $R' = 0 \Omega$

จ) $R_d = 290 \Omega$ $R' = 120 \Omega$

ฉ) $R_d = 500 \Omega$ $R' = 120 \Omega$

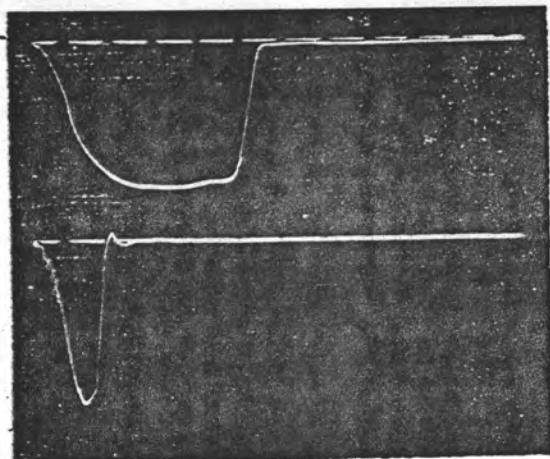
รูปที่ 4.19 ผลของความต้านทานหน่วง R_d และความต้านทานแมชชิง R'

รูปคลื่น 3 7 และ 9-12 ต่อโวลเตจติไวเคอร์แบบสององค์ประกอบ

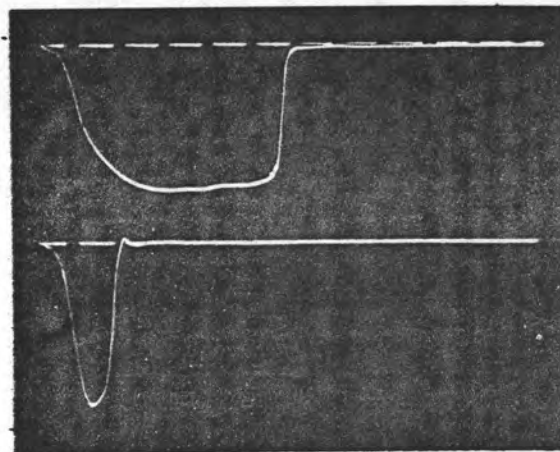
รูปคลื่น 4 และ 8 ต่อโวลเตจติไวเคอร์แบบสามองค์ประกอบ

รูป ก) และ ข) สเกลเวลา 500 ns/div. และ 10 μ S/div.

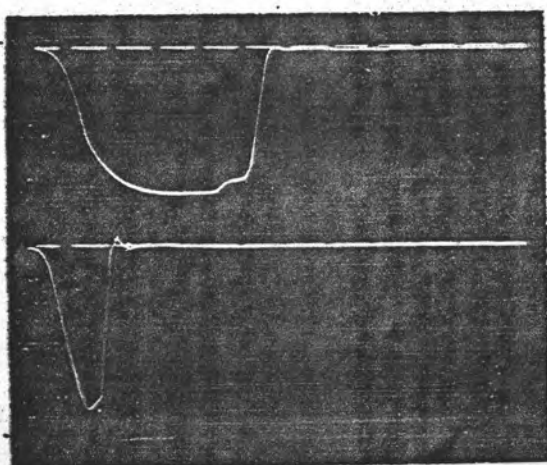
รูป ค)-ฉ) สเกลเวลา 500 ns/div.

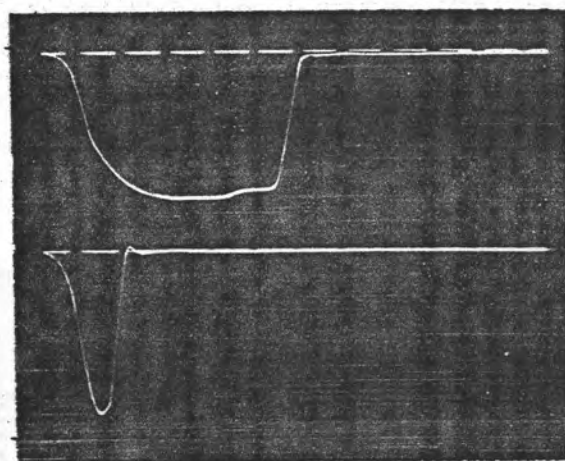
ก) $R' = 120 \Omega$

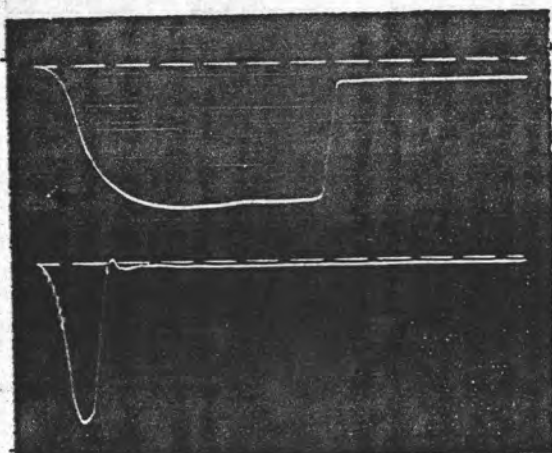
ข) $R' = 270 \Omega$

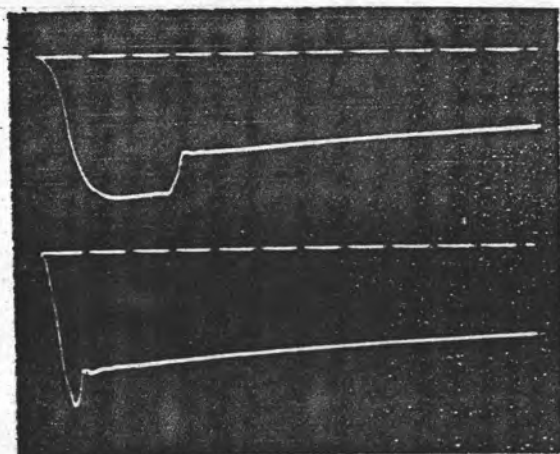
ค) $R' = 125 \Omega$

ง) $R' = 350 \Omega$

จ) $R' = 120 \Omega$

ฉ) $R' = 250 \Omega$

รูปที่ 4.20 ผลของความต้านทานแมชซึ่ง R' ใช้ $R_d = 290 \Omega$ อยู่ที่ขั้วแรงสูงของโวลเตจดีไวเดอร์ สเกลเวลา 500 ns/div.

ในออสซิลโลแกรมแต่ละรูป รูปบนเป็นการวาบไฟตามผิวลูกถ้วยแบบ F08

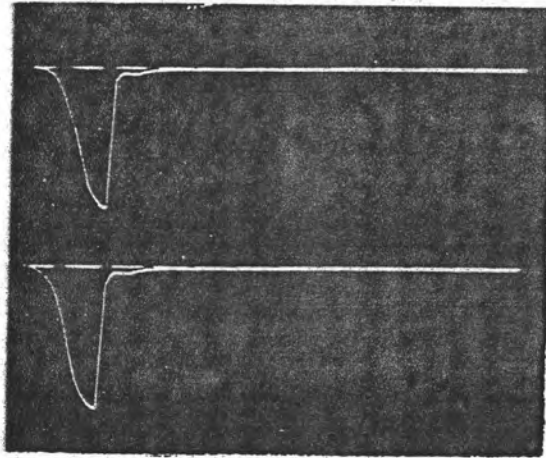
รูปล่างเป็นการวาบไฟตามผิวลูกถ้วยกันตรง

รูป ก) และ ข) R' ใช้ชนิดฟิล์มโลหะออกไซด์

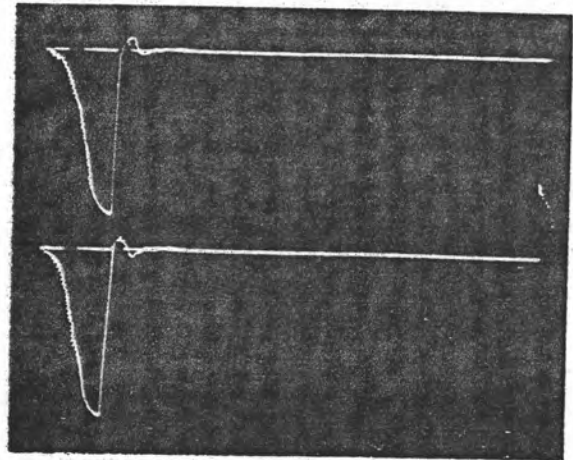
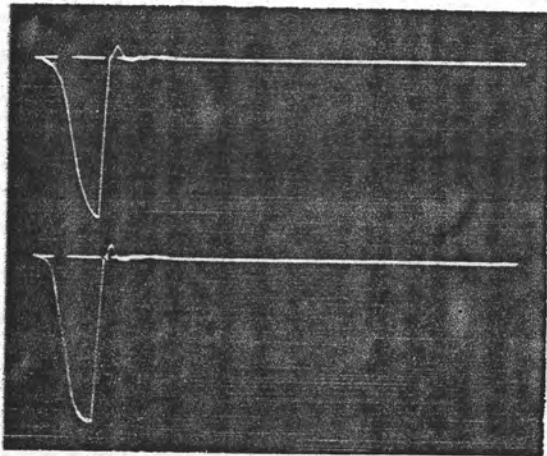
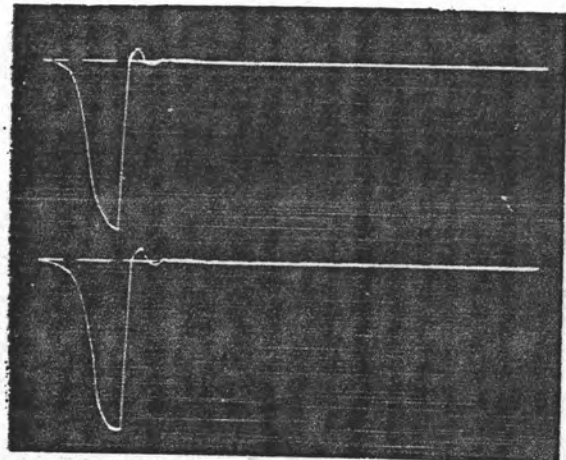
รูป ค) และ ง) R' ใช้ชนิดขดลวดพันบนแกนเซรามิกรูปทรงกระบอก

รูป จ) และ ฉ) R' ใช้ชนิดฟิล์มคาร์บอน (รูป ฉ) สเกลเวลา 1 μ s/div.)

ก)

ข) $R' = 120 \Omega$ ค) $R' = 125 \Omega$ ง) $R' = 125 \Omega$

รูปที่ 4.21 ผลของชนิดความต้านทานแมชชีง R' ใช้ $R_s = 290 \Omega$ อยู่ที่ขั้วแรงสูงของโวลเตจดีไวเดอร์ เบรกคาว์นระหว่างอิลีกโทรดแท่งกลม สเกลเวลา 500ns/div.

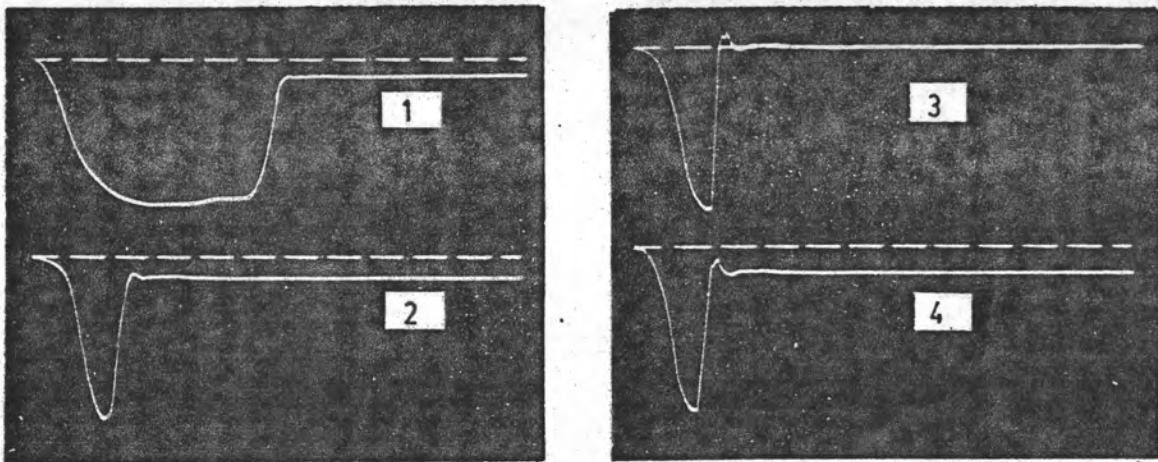
รูป ก) บันทึกลงจากโวลเตจดีไวเดอร์มาตรฐาน

รูป ข) R' ชนิดฟิล์มโลหะออกไซด์

รูป ค) R' ชนิดเคลือบพื้นบนแกนเซรามิกรูปทรงกระบอก

รูป ง) R' ชนิดเคลือบพื้นบนแผ่นเบคคาไลท์แบน

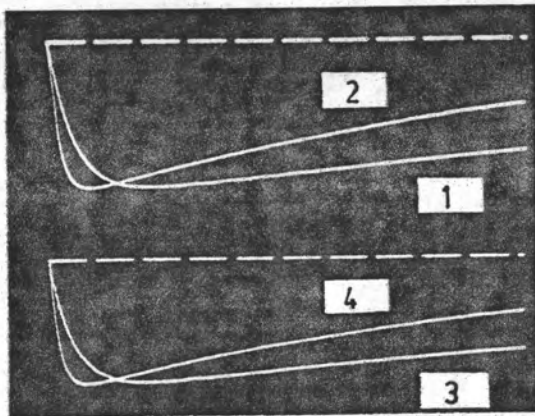
รูปที่ 4.22 ผลของการจัดวางองค์ประกอบ R' ใ้ $R_u = 290\Omega$ อยู่ที่ขั้วแรงสูง
ของโวลเตจดีไวเดอร์ $R' = 125\Omega$ แบบขดลวดพันบนแกนเซรามิก
รูปทรงกระบอก สเกลเวลา 500 ns/div.

รูปคลื่น 1 2 และ 4 การจัดองค์ประกอบเกิดความเหนี่ยวนำสูง
รูปคลื่น 3 การจัดองค์ประกอบเกิดความเหนี่ยวนำต่ำ

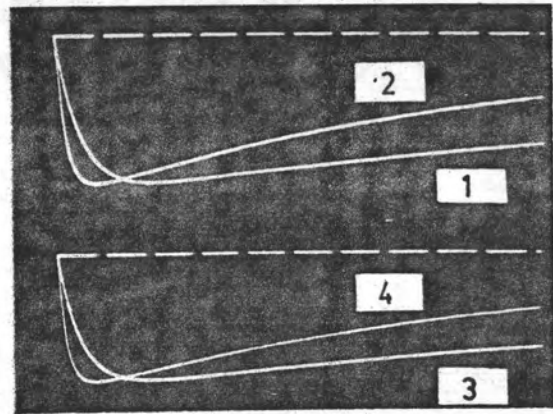
4.7.4 การวัดแรงดันอิมพัลส์แบบสวิทชิง

นำโวลเตจดีไวเดอร์ที่สร้างขึ้นไปวัดแรงดันอิมพัลส์แบบสวิทชิง
รูปคลื่นเต็ม และ รูปคลื่นตัด เปรียบเทียบกับโวลเตจดีไวเดอร์มาตรฐาน
แบบตัวเก็บประจุขนาด 400 กิโลโวลต์ ของ Haefely โวลเตจดีไวเดอร์
ที่สร้างขึ้นต่อแบบระบบสององค์ประกอบ ความต้านทานหน้า R_u ขนาด 290 Ω
ความต้านทานแมชชิง R' ขนาด 125 Ω ชนิดเส้นลวดพันบนแผ่นเบคคาไลต์แบน
ผลการทดลองแสดงในรูปที่ 4.23 และ 4.24

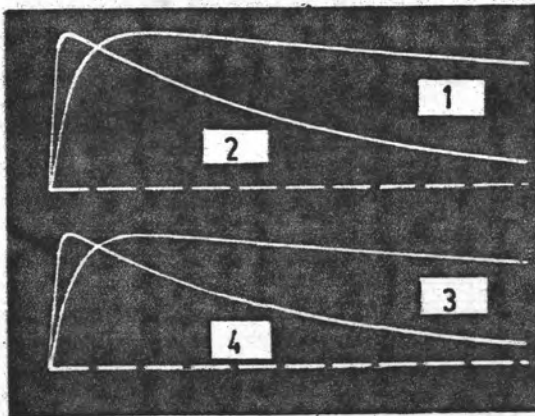
จากออสซิลโลแกรมรูปที่ 4.23 ได้ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนแรงดันของ
โวลเตจดีไวเดอร์สำหรับแรงดันอิมพัลส์แบบสวิทชิงมีค่า 881.1

ก) 240 กิโลโวลต์

ข) 240 กิโลโวลต์

ค) 245 กิโลโวลต์

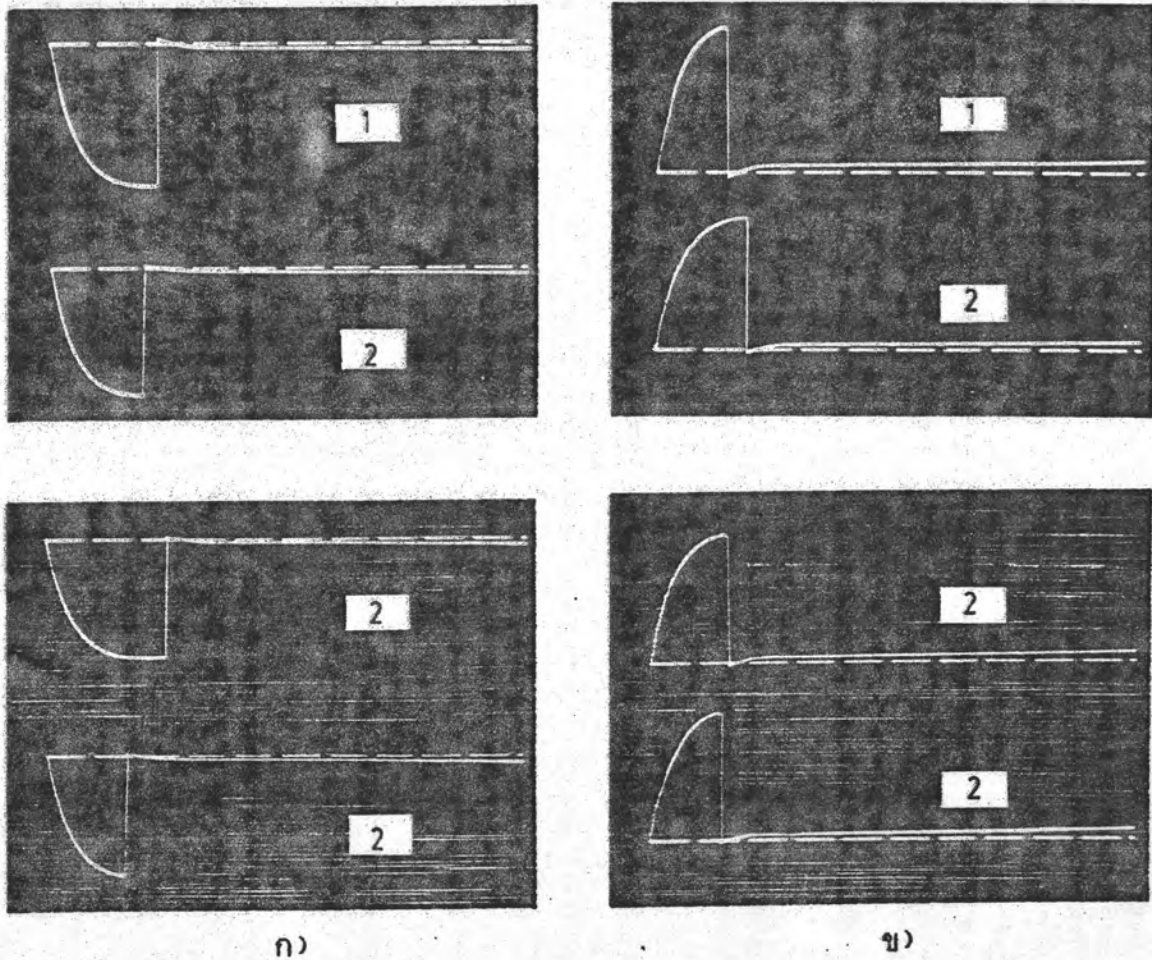
รูปที่ 4.23 การวัดแรงดันอิมพัลส์แบบสวิตชิ่งรูปคลื่นเต็ม

รูปคลื่น 1 และ 2 บันทึกจากโวลเตจดิไวเคอร์มาตรฐาน

รูปคลื่น 3 และ 4 บันทึกจากโวลเตจดิไวเคอร์ที่สร้างขึ้น

รูปคลื่น 1 และ 3 สเกลเวลา 100 $\mu\text{s}/\text{div}$.

รูปคลื่น 2 และ 4 สเกลเวลา 250 $\mu\text{s}/\text{div}$. (เฉพาะรูป ค) สเกลเวลา 500 $\mu\text{s}/\text{div}$.)

รูปที่ 4.24 การทดสอบวาวไฟตามผิวลูกถ้วย สเกลเวลา $100 \mu\text{S}/\text{div}$.

รูป ก) ลูกถ้วยก้านตรง

รูป ข) ลูกถ้วยแบบ Fog

รูปคลื่น 1 บันทึกจากโวลเตจดีไวเคอร์มาตรฐาน

รูปคลื่น 2 บันทึกจากโวลเตจดีไวเคอร์ที่สร้างขึ้น